

PERIODIKUM SLOVENSKEJ TECHNICKEJ UNIVERZITY V BRATISLAVE

Akademický rok 2010–2011 február

Ročník XVII. / XLIX./

6

SPĚKTRUM

³ STU má nových dekanov

⁵ Rektor zhodnotil svoje funkčné obdobie

⁶ Novovymenovaní profesori

¹⁰ Fotoreportáž z plesu

SPEKTRUM⁶

OBSAH

- 3 Slovenská technická univerzita má 4 nových dekanov
- 5 Rektor Vladimír Bálež zhodnotil svoje funkčné obdobie
- 6 Noví profesori na STU
- 10 Hostia plesu: o rok zasa prídeme
- 13 FCHPT Absolventi FCHPT získali ocenenie za technické riešenia z oblasti priemyselného vlastníctva
- 13 SvF Stretnutie akademickej obce fakulty
- 14 FEI Zaujímavé prednášky odborníka z CERNu na FEI STU v Bratislave
- 14 SJF Ocenenie pracovníka Strojníckej fakulty doc. I. Janigu
- 15 ÚM Globálny týždeň podnikateľstva 2010 na Slovensku a jeho širší kontext
- 17 FEI Zo života Spolku absolventov a priateľov FEI STU
- 18 FIIT Reportáž zo stretnutia GTUG#4
- 19 ALUMNI KLUB Stanú sa povodne pre nás strašiakom?
- 20 ALUMNI KLUB Verdiho Zbor židov znižuje krvný tlak
- 21 Vedenie STU **INFORMUJE**
- 21 **PRESLÁVILI NÁS VO SVETE** Profesorka Ružena Bajcsy
- 22 **JUBILANTI** 80 rokov prof. Ing. Juraja Tölgyessyho, DrSc.
- 22 **PRIPOMENULI SME SI** Spomienka na profesora Gleska
- 23 **PRIPOMENULI SME SI** Prof. RNDr. Jozef Garaj

• • • • •

SPEKTRUM STU

Technik – revue slovenských technikov, 9 ročníkov – 1940-1949;
 Technika – závodný časopis SVŠT, 9 ročníkov – 1958-1967;
 Technika – revue SVŠT, 2 ročníky – 1968-1970;
 Technika – spravodajca SVŠT, 8 ročníkov – 1982-1990;
 Informácie STU, 5 ročníkov – 1990-1994

Šéfredaktor: Dušan Petráš

Zodpovedná redaktorka: Iva Šajbidorová

Grafická koncepcia: Matúš Lelovský, Juraj Blaško

Grafická úprava: Ivan Páleník

Redakčná rada: Pavel Čičák, Irena Dorotjaková, Miroslav Hutňan, Gabriel Juhás, Valéria Kocianová, Marián Králik, Zuzana Marušincová, Ivan Páleník, Dušan Petráš, Milan Petráš (predseda), Tatiana Sikorová, Daniela Špírková, Peter Telek, Eva Troščáková.

Tlač: Vydavateľstvo STU, Bratislava.

Registrácia: EV 3646/09. ISSN 1336-2593.

Nepredajné.

Za obsah dodaného príspevku zodpovedá jeho autor. Redakcia nemusí súhlasiť so všetkými publikovanými názormi.

Foto na titulke: Milan Marônek: Makrofotografia vodno-olejovej emulzie.

Slovenská technická univerzita má 4 nových dekanov

Rektor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave Vladimír Bálež odovzdal vymenúvacie dekréty s účinnosťou od 1. februára 2011 dekanom štyroch fakúlt tejto najväčšej technickej univerzity.

Funkciu dekana Stavebnej fakulty bude vykonávať prof. Ing. Alojz Kopáčik, PhD., ktorý viedol fakultu už v rokoch 2007 – 2011. Staro-

prof. Ing. Alojz Kopáčik, PhD. bol vymenovaný za dekana Stavebnej fakulty STU na funkčné obdobie 2011 až 2015.

Je absolventom Stavebnej fakulty, kde študoval v rokoch 1977 až 1982 na odbore geodézia a kartografia. Internú ašpirantúru absolvoval na Katedre geodézie v rokoch 1983 až 1986, kde pôsobí ako pedagóg až doteraz. Po obhájení habilitačnej práce bol v roku 1997 vymenovaný za docenta, v roku 2004 za profesora. V období rokov 1999 až 2007 zastával funkciu prodekanu fakulty a od roku 2007 je dekanom SvF STU. Je členom mnohých komisií, rád a grémií doma i v zahraničí. Od roku 2005 je členom korešpondentom Bavorskej akadémie vied.

Prof. Kopáčik považuje za dôležité, aby pedagógovia a študenti fakulty žili v prostredí, v ktorom sa cítia príjemne a ktoré ich zároveň motivuje k ďalšiemu odbornému rastu. To je základom pre trvalé úspešné napredovanie fakulty ako významnej vzdelávacej inštitúcie. Svoje dlhoročné skúsenosti z pedagogickej a výskumnej práce na fakulte, ako aj z viacerých zahraničných študijných a prednáškových pobytov zúročil v predloženej vízii rozvoja a smerovania fakulty na funkčné obdobie 2011 až 2015, v ktorej zdôrazňuje:

- potrebu neustáleho odborného a kvalifikačného rastu zamestnancov fakulty, pri súčasnom udržaní kvalitatívnej úrovne dizertačných a habilitačných prác, ako aj inauguračných materiálov,
- úlohu garantov študijných programov v pedagogickom procese, ako garantov a nositeľov obsahu a kvality študijných programov,
- potrebu zvýšenia úrovne výučby zahraničných študentov v anglickom jazyku s cieľom dosiahnuť počet zahraničných študentov na fakulte na úrovni 10-tich percent,

doc. RNDr. Gabriel Juhás, PhD. Bol vymenovaný za dekana Fakulty elektro- techniky a informatiky STU v Bratislave na ob- dobie rokov 2011 – 2015.

Fakultu matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského ukončil v roku 1993. Od roku 2007 pôsobil ako prodekan pre informatizáciu a vzťahy s verejnosťou.

Doc. Juhás si za hlavný cieľ stanovil naštartovanie stabilného rastu kvality vo vzdelávaní, vede a výskume a v oblasti transferu výsledkov do praxe. Zároveň chce zlepšiť postavenie a ohodnotenie zamestnancov a študentov fakulty a podmienky na ich prácu. V súvislosti s týmito cieľmi chce:

- zmeniť kritériá na rozdeľovanie mzdových prostriedkov tak, aby korelovali s kritériami prideľovania prostriedkov fakulte,
- definovať a podporovať nosné smery fakulty a zmeniť štruktúru fakulty tak, aby korelovala so študijnými programami a umožňovala zapájanie sa kolektívov do veľkých projektov,

novým dekanom Strojníckej fakulty bude prof. Ing. Lubomír Šooš, PhD. Post dekana na Fakulte chemickej a potravinárskej technológie bude zastávať prof. Ing. Ján Šajbidor, DrSc., doterajší prvý prodekan. Dekanom Fakulty elektrotechniky a informatiky sa stal jej prodekan doc. RNDr. Gabriel Juhás, PhD.

- ďalší rozvoj laboratórnej základne fakulty najmä so zameraním na oblasť skúšobníctva a certifikácie,
- potrebu optimalizácie štruktúry grantového výskumu fakulty s cieľom jeho orientácie najmä na zahraničné zdroje.

Pozitívnym impulzom v tejto oblasti pre budúce obdobie je rozhodne prísľub najvyšších orgánov štátnej správy na zavedenie nového systému financovania výskumu s podporou transparentnosti a rovnoprávneho postavenia výskumných pracovísk, transferu technológií do praxe a rozvoja výskumných centier a technologických parkov. V uplynulom období sa SvF STU už pravidelne umiestňuje na popredných pozíciách v hodnotení nezávislých domácich agentúr. Podľa názoru prof. Kopáčika je trvalý a komplexný rozvoj fakulty v budúcnosti jedinou možnou cestou vedúcou k posilneniu pozícií SvF STU aj v zahraničí.

foto: Peter Janata

- zlepšiť spoluprácu s praxou, hľadať partnerov a získavať externé finančné zdroje z praxe, a tým naštartovať projekt vedeckotechnického parku,
- podporovať vedeckú činnosť, spoluprácu so zahraničím a získavanie a riešenie projektov,
- podporovať kvalitné vzdelávanie,
- stanoviť želanú hodnotu platu na fakulte.

prof. Ing. Ján Šajbidor, DrSc. bol vymenovaný za dekana Fakulty chemickej a potravinárskej technológie na funkčné obdobie 2011 – 2015.

Chemickotechnologickú fakultu absolvoval v roku 1978. Dizertačnú prácu obhájil v r. 1982 v odbore chémia a technológia potravín. V roku 1995 sa habilitoval za docenta a v roku 2001 bol vymenovaný za profesora. V období rokov 2000 – 2010 zastával funkciu prodekanu fakulty. Je členom viacerých vedeckých rád, odborných komisií a poradných grémií. Je autorom viac ako 170 vedeckých a odborných prác, spoluautorom dvoch zahraničných monografií a 4 autorských osvedčení. Jeho vedecké práce boli podľa databázy SCI citované viac ako 300-krát.

Hlavnou ambíciou prof. Šajbidora v oblasti vzdelávania je zvyšovanie kvality poskytovaného štúdia inováciou obsahovej náplne a zvýšenými nárokmi na učiteľov i študentov. Podľa jeho názoru základným princípom pedagogického pôsobenia učiteľa musí byť princíp partnerstva so študentom, ktorého pravidlá bude formulovať aj pripravovaný etický kódex. V čase prudkého rozvoja informačných a komunikačných technológií hlavnú pozornosť vzdelávacích systémov sústreďuje na efektívne využívanie dostupných informácií, pričom zdôrazňuje potrebu motivácie študentov a rozvoj tvorivosti. Zvlášť na technickej univerzite považuje za bezpodmienečne nutnú humanizáciu vzdelávania, ktorá sa musí prejavovať v rozvíjaní komunikačných kompetencií, argumentačnej spôsobilosti, ako aj jazykovej vybavenosti absolventov fakulty.

prof. Ing. Ľubomír Šooš, PhD. bol vymenovaný za dekana Strojníckej fakulty STU na obdobie rokov 2011 – 2015.

Strojnícku fakultu SVŠT v Bratislave vyštudoval v roku 1984 v študijnom odbore stroje a zariadenia pre strojársku výrobu. V roku 1991 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu na tému „Statika ložiskových uzlov vretien obrábacích strojov“, v roku 1994 habilitoval a v roku 2008 bol vymenovaný za profesora. Od roku 1991 vykonával funkciu zástupcu vedúceho katedry. Od roku 2002 je vedúcim Katedry výrobnéj techniky Strojníckej fakulty STU v Bratislave od roku 2007 je dekanom Strojníckej fakulty STU v Bratislave.

Je členom viacerých organizačných výborov vedeckých a odborných konferencií, predsedom predstavenstva Združenia kancelárií pre spoluprácu s priemyslom – ZKpSP, podpredsedom dozornej rady Recyklačného fondu, predsedom komisie MŽP SR pre udeľovanie autorizácie pre osoby spôsobilé k nakladaniu s odpadom.

Prof. Šooš chce vo funkcii dekana pokračovať v riešení problémov a vecí, ktoré v minulom funkčnom období začal, a dotiahnuť ich do zdarného konca, alebo v ich riešení intenzívne pokračovať, aby sa skvalitnil pedagogický proces, veda a výskum, a tým aj prestíž fakulty, tak v národnom, ako aj medzinárodnom meradle. Podľa jeho názoru musí fakulta prejsť v najbližšom období do tvorivého kontinuálneho rozvoja, a tým sa natrvalo stať rovnocenným partnerom v systéme fakúlt STU v Bratislave. Vo svojom programe zdôraznil:

Vo vedeckej oblasti chce pokračovať v rozvíjaní vedeckého poznania. Hybnú silu tohto procesu vidí v tvorivých pracovníkoch fakulty, ale aj v študentoch predovšetkým druhého a tretieho stupňa vysokoškolského štúdia. Bude podporovať výskum vo všetkých oblastiach, v ktorých prebieha vysokoškolské vzdelávanie, teda najmä v oblastiach chemických a potravinárskych technológií, biotechnológií a v progresívnych oblastiach chémie, aplikovanej fyziky, informatiky a matematiky. Tieto aktivity budú primárne zabezpečované najmä prostredníctvom domácich a zahraničných grantových schém a zapájaním sa do riešenia úloh v rámci budovaných kompetenčných centier a centier excelentného výskumu.

- zvýšiť množstvo a kvalitu získaných výskumných projektov a projektov zmluvného výskumu s praxou, ktoré stále patria medzi slabé stránky fakulty,
- vypracovať komplexný program propagácie technického vzdelania s cieľom získavania študentov. Pri nábore kvalitných študentov využiť skúsenosti nových metód propagácie, ako je Strojárska olympiáda, Deň otvorených dverí, Študentská formula,
- otvoriť diskusiu o čiastočnej zmene organizačnej štruktúry ústavov fakulty s ohľadom na zabezpečované študijné programy a existujúci kreditný systém,
- prejsť od riešenia havarijných stavov ku plánovaným rekonštrukciám fakulty.

Iva Šajbidorová, Foto: Peter Gabovič
Jozef Urbánek, SvF STU

Rektor Vladimír Bálež zhodnotil svoje funkčné obdobie

Po uplynutí funkčného obdobia, počas ktorého rektor prof. Ing. Vladimír Bálež, DrSc., viedol Slovenskú technickú univerzitu, sa 22. januára 2011 v Aule D. Ilkoviča uskutočnilo spoločné stretnutie vedenia STU so všetkými orgánmi STU (kolégiom rektora, vedeckou radou, akademickým senátom a správnu radou), na ktorom rektor Bálež predniesol podrobnú správu o činnosti vedenia STU za uplynulé funkčné obdobie 2007 – 2011.

Na začiatku svojho prejavu sa poďakoval všetkým zložkám akademickej samosprávy a členom grémií. Osobitne ďakoval Akademickému senátu Slovenskej technickej univerzity za korektné vzťahy počas celého obdobia vzájomnej spolupráce. Akademický senát schválil viaceré normy, ktoré umožnili posunúť kvalitu činností na STU. Poďakovanie vyslovil Správnej rade STU, ktorá mala trvalý záujem riešiť problémy univerzity ústretovo a ich nezávislý pohľad bol pre prácu vedenia inšpiratívny.

Vyzdvihol, že v spolupráci s Univerzitnou odborovou organizáciou sa im spoločne darilo udržať sociálny zmier. Ocenil korektnosť vyjednávania o kolektívnej zmluve, kde sa vždy našli také kompromisy, aby kolektívna zmluva bola podpísaná a jej články naplnené.

Veľmi si vážil stretnutia s Priemyselnou radou STU, na pôde ktorej vznikli viaceré podnety na zlepšenie práce univerzity.

Poďakovanie rektora Báleša patrilo aj jeho najbližším spolupracovníkom i pracovníkom Rektorátu STU, bez profesionálneho prístupu ktorých by boli rozhodnutia vedenia ťažko realizované, a všetkým, ktorí sa akýmkoľvek úsilím podieľali na úspechoch Slovenskej technickej univerzity v Bratislave.

Po slovách vďaka predložil rektor Bálež v mene vedenia Slovenskej technickej univerzity bilanciu činnosti vo funkčnom období 1. 2. 2007 – 31. 1. 2011, z ktorej vyberáme:

„Naša činnosť sa odvíjala od schváleného Dlhodobého zámeru rozvoja STU na roky 2007 – 2011, v ktorom sa premietol volebný program rektora STU. Zámer bol každoročne aktualizovaný a schválený v Akademickom senáte STU a v Správnej rade STU. S potešením konštatujeme, že drvivú väčšinu stanovených úloh sa nám podarilo splniť. Je to vďaka tomu, že sme cítili podporu akademickej obce a orgánov STU, najmä Akademického senátu.

Naším základným cieľom bolo upevniť vedúce postavenie STU v slovenskom výskumnom a vzdelávacom priestore a stať sa konkurencieschopnou univerzitou v Európe. I napriek nepriaznivým podmienkam z pohľadu dotácie pre vysoké školy v Slovenskej republike sa nám darí byť úspešnou univerzitou. Je to najmä preto, že naši učitelia a výskumníci sú lídrami v získavaní domácich a zahraničných grantov, projektov štrukturálnych fondov a v riešení projektov pre prax. Našu finančnú situáciu výrazne vylepšila aj naša podnikateľská činnosť. Som presvedčený, že získané finančné zdroje v najbližšom období markantne zlepšia výskumnú infraštruktúru našich pracovísk. Kvalitný výskum je základom úspešnej pedagogickej činnosti. Naši absolventi takto dostávajú najnovšie poznatky z jednotlivých vedných disciplín.

Slovenská technická univerzita výborne zvládla komplexnú akreditáciu, od ktorej sme očakávali, že sa premietne do diferencovaného financovania vysokých škôl, čo sa zatiaľ nestalo. Záujem študovať na našej univerzite je trvalo udržateľný, i napriek výraznému poklesu počtu maturantov na Slovensku, na počte študentov v prvom ročníku bakalárskeho štúdia sa to prejavilo minimálne.

Čo teší najviac, je stúpajúci záujem študovať v treťom stupni vzdelávania.

Vedenie univerzity sa nespoliehalo len na dotačné financie. Hľadali sme ďalšie možnosti, ktoré nám ponúka platná legislatíva. Podnikáme s našim majetkom, založili sme Scientific, s. r. o. – spoločnosť s plnou účasťou STU, náš Technologický inkubátor má slušné výsledky, STU každoročne uzatvára s praxou okolo 800 zmlúv o dielo. Aj tieto skutočnosti umožnili upravovať platy našich zamestnancov tak, že STU má najvyššie platy zamestnancov zo všetkých verejných vysokých škôl.

V roku 2007 vedenie univerzity predložilo základný koncept rozvoja areálov STU v Bratislave vo forme vedeckotechnologických parkov, smerovaný do troch lokalít – stred mesta – Science city, areál Mlynskej doliny a areál Trnávka. Naše zámery sa postupne naplňujú tak, ako sa získavajú finančné prostriedky z externých, ale aj z vlastných zdrojov. Na zvládnutie týchto aktivít bolo založené Výskumné centrum STU. Jeho poslaním je zabezpečovať vhodnú technickú aj ľudskú infraštruktúru. Na budovanie vedeckotechnologických parkov má STU doteraz zazmluvnených 64 projektov s financiami blížiacimi sa k 45 mil. eur. V 6. a 7. rámcovom programe je STU podľa SARC najúspešnejšou univerzitou. Riešime 20 projektov 7. RP. STU je po Univerzite Komenského druhou najúspešnejšou verejnou vysokou školou v podiele publikačných výkonov (rok 2009).

V období od 1. 2. 2007 do 28. 6. 2010 prezident Slovenskej republiky vymenoval 41 nových profesorov STU, bolo udelených 11 titulov DrSc. a vymenovaných 111 docentov.

Výrazne sme pokročili v investičnej výstavbe. Ukončila sa rekonštrukcia objektov Vazovova – Mýtina, kde sme ubytovali našich mladých zamestnancov a doktorandov, spustili sme činnosť hotela Akademik. Významným činom bol začiatok výstavby budovy pre FIIT.

Fakty, ktoré prezentoval rektor Vladimír Bálež svedčia o tom, že Slovenská technická univerzita, ktorú osem rokov viedol, je významnou vzdelávacou inštitúciou s vyspelým pedagogickým zborom a stále ostáva lídrom medzi technickými univerzitami na Slovensku.

Iva Šajbidorová

Foto: Peter Gabovič

FOTO Miloš Kobliska

Noví profesori na STU

Prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič vymenoval 111 nových vysokoškolských profesorov. Slávnostný akt sa uskutočnil 24. januára 2011 v historickej budove Slovenskej národnej rady v Bratislave.

V slávnostnom príhovore prezident zdôraznil mieru ich zodpovednosti za kvalitu nášho vysokoškolského vzdelávania. Podľa jeho slov budú novovymenovaní profesori zápasíť nielen s požiadavkou na kvalitu vzdelávacieho procesu, ale aj s podmienkami na školách. Zvlášť zdôraznil nevyhnutnosť, aby všetky podnetné teoretické závery, zapracované

do zákonných noriem, ktoré reagujú na vážne hospodárske a spoločenské výzvy dneška, neboli v rozpore s ústavou nášho štátu. Na záver všetkým prítomným profesorom zaželal, aby boli osobnosťami, ktoré budú rozsievať nové poznanie, tvorivosť a radosť zo života.

Zo Slovenskej technickej univerzity v Bratislave si tento najvyšší vedecko-pedagogický titul prevzalo 11 profesorov.

prof. Ing. Michal Čepan, PhD.

študijný odbor technológia makromolekulových látok

Ústav polymérnych materiálov

Fakulta chemickej a potravinárskej technológie

Od nástupu na Fakultu chemickej a potravinárskej technológie v roku 1980 sa podieľal na pedagogickom zabezpečení predmetu *fotochemické procesy*. V súčasnosti tento predmet, ktorý postupne inovoval, prednáša pod názvom *fotochémia a fotografia*. Zaviedol a vybudoval predmet *farba a reprodukcia farby*, ako aj predmety *základy mikroprocesorovej techniky* a *chemická informatika*. Je spoluautorom piatich skrípt, vysokoškolskej učebnice *Fotochemické procesy* a monografie *Applications of Numerical Methods in Molecular Spectroscopy*. Vo vedeckovýskumnej činnosti sa venuje oblasti fotochemických procesov, degradácie historických dokumentov a využívania chemometrických postupov na spracovanie experimentálnych údajov. V poslednom období sa sústreďuje na štúdium vlastností grafických štruktúr historických atramentov, metódy ich identifikácie a vplyvu na degradáciu dokumentov. Výsledky vedeckovýskumnej činnosti dokumentujú práce publikované v špičkových vedeckých časopisoch (61 v CC). Mimoriadny ohlas na publikované práce dokumentuje 323 citácií (SCI). Je spoluautorom 4 patentov.

prof. Ing. Miloslav Drtil, PhD.

študijný odbor chemické technológie
Ústav chemického a environmentálneho inžinierstva,
odd. environmentálneho inžinierstva
Fakulta chemickej a potravinárskej technológie

Počas svojej pedagogickej činnosti od roku 1989 prednášal a viedol 6 predmetov. Prednáškovú činnosť mal vždy zabezpečiť aj učebnými materiálmi. Je spoluautorom 2 vysokoškolských učebníc a 6 skript. Do výučby zaviedol aj nové predmety, najmä technologický projekt, ktoré zabezpečil vlastnými monografiami. Nosnou témou jeho výskumnej práce je čistenie odpadových vôd, konkrétne využitie kombinovanej biomasy v aktivácii, vývoj nových respiračných metód, regulácia procesov odstraňovania dusíka z odpadových vôd, anaeróbne procesy čistenia, membránová filtrácia pri čistení odpadových vôd a granulácia anoxickej biomasy a jej využitie pri denitrifikácii odpadových vôd. Súbor publikovaných prác (38 CC článkov so 152 SCI citáciami) korešponduje s jeho praktickými výstupmi a realizáciami (5 patentov, 4 zlepšovacie návrhy, zodpovedný riešiteľ 80 výskumných úloh spolupráce s praxou, autor návrhov technológií pre vyše 30 čistiarní odpadových vôd, atď.). Okrem FCHPT STU pôsobil 5 rokov ako technolog a vedúci čistiarní odpadových vôd, z toho 1,5 roka v zahraničí.

prof. Ing. Anton Gatial, DrSc.

študijný odbor Fyzikálna chémia
Ústav fyzikálnej chémie a chemickej fyziky
Fakulta chemickej a potravinárskej technológie

Ako pedagóg pôsobí vyše 30 rokov na Katedre fyzikálnej chémie. Prednášal predmety *fyzikálna chémia I. a II*, *chemická fyzika III*, a *molekulová spektroskopia*, z ktorých viedol aj semináre a laboratórne cvičenia. Vyuškolil 2 doktorandov. Vo vedeckovýskumnej oblasti sa venuje konformačnej analýze organických molekúl najmä spektroskopickými metódami, ktoré úspešne koreluje s výsledkami získanými metódami teoretickej chémie. Metódu izolácie látok v inertných matriciach spojenú s technikou vyhrievateľnej dýzy aplikoval pri štúdiu konformačnej rovnováhy malých organických molekúl infračervenou spektroskopiou. V súčasnosti sa venuje štúdiu konformačnej a izomerizačnej rovnováhy push-pull zlúčenín etylénového typu s rôznymi elektrónodonnými a elektrónakceptorými substituentmi, ktoré môžu slúžiť pri syntéze heterocyklických zlúčenín s možnými aplikáciami v oblasti liečiv, farbív a biologicky aktívnych látok. Výsledky vedeckovýskumnej činnosti dokumentuje súbor prác publikovaných v špičkových svetových vedeckých časopisoch (60 v CC) a ohlasy na publikované práce (vyše 130 SCI citácií). Je spoluautorom troch vysokoškolských učebníc a kapitoly vo vedeckej monografii *Recent developments in molecular spectroscopy*.

prof. Ing. Peter Hubinský, PhD.

študijný odbor automatizácia
Ústav riadenia a priemyselnej informatiky
Fakulta elektrotechniky a informatiky

Na Fakulte elektrotechniky a informatiky pôsobí od roku 1986. Zo začiatku zabezpečoval cvičenia z predmetov *servosystémy I a II*, akčné členy, *servopohony a robototechnika*. Neskôr prednášal predmet *teória systémov* a novozavedený predmet *pohybové systémy*. Od roku 2006 zabezpečuje prednášky v prebudovanom predmete *robotika* a v novozavedenom predmete *základy systémov automatického riadenia*. Zabezpečuje vyučovanie viacerých predmetov pre zahraničných študentov v anglickom jazyku. Vo vedeckovýskumnej oblasti pracuje na riadení mechatronických systémov s pružnosťou, rôznych kyvadlových mechanizmov, riadení kmitavých systémov vo všeobecnosti a riadení pohybových subsystémov robotických zariadení. V poslednom čase sa venuje aj problematike riadenia mobilných robotov. V rokoch 1986 – 89 bol členom kolektívu, ktorý v spolupráci s VRÚSE Tesla skonštruoval montážny robot typu SCARA, ktorý pod názvom ROTES2 získal ocenenia na výstavách. V spolupráci so študentmi doktorandského štúdia sa zúčastnil vývoja pokrokového riadiaceho systému PS20 pre riadenie viacosových mechatronických systémov v spolupráci s nemeckou firmou Multitron. O inovatívnosti a originalite jeho riešení svedčí 3. miesto v celosvetovej súťaži European Ethernet Powerlink Award 2009.

prof. Ing. Zita Lždinská, PhD.
študijný odbor strojárské technológie a materiály
Ústav technológií a materiálov
Strojnícka fakulta

Má 20-ročnú pedagogickú prax. Zavedla predmety: *degradačné procesy a medzné stavy, prášková metalurgia a strojárské materiály*, ako aj predmety *Materials for engineering design, Production processes I a Selected processes* v anglickom jazyku pre našich aj zahraničných študentov. V medziodborovom štúdiu zavedla predmet *metrológia a testovanie materiálov*. Jej vedeckovýskumná činnosť je zameraná na únavové vlastnosti zvarových spojov, tepelnú únavu konštrukčnej keramiky a štúdium štruktúrnych vlastností zvarových spojov a návarov zo zliatinových a kompozitných práškových materiálov. Bola a je zodpovednou riešiteľkou a spoluriešiteľkou viacerých projektov VEGA, APVV, APVT, ESF. Je členkou redakčnej rady časopisu *Zvárač*, členkou riadiaceho výboru Spoločnosti pre nové materiály a technológie Slovenska a členkou výboru pre certifikačné schémy v oblasti certifikácie osôb vo zvrní podľa STN EN ISO/IEC 17024. Je autorkou jednej monografie, štyroch skrípt a troch vysokoškolských učebníc, z toho dvoch v anglickom jazyku. V rokoch 2005 až 2008 prednášala v rámci medzinárodného projektu EU Asia-Link na Hanoi University of Technology.

prof. Ing. Juraj Králik, PhD.
študijný odbor aplikovaná mechanika
Katedra stavebnej mechaniky
Stavebná fakulta

Počas svojej 34-ročnej pedagogickej činnosti prednášal predmety z oblasti mechaniky konštrukcií, numerických metód, seizmického inžinierstva, bezpečnosti a spoľahlivosti v stavebníctve, ako aj automatizácie v projektovaní. Viedol 11 krúžkov ŠVK a bol školiteľom 22 diplomových prác. Jeho študenti získali viaceré ocenenia na Slovensku i v zahraničí. Vo vedeckovýskumnej oblasti sa orientoval predovšetkým na rozvoj metód hodnotenia bezpečnosti a spoľahlivosti konštrukcií, nelineárnej mechaniky, interakcie konštrukcií s podložími a na rozvoj stochastických metód v mechanike konštrukcií. Publikoval 307 odborných článkov na vedeckých konferenciách, z toho je 13 v databáze „ISI Web of Knowledge“, 25 článkov v časopisoch, z toho 14 v zahraničí a 3 v „Current Contents“. Jeho práce boli citované v 178 prácach, z toho 73 v zahraničí a 3 v databáze „SCI“. Je autorom 140 projektov a expertíz, a viacerých metodológií zvyšovania bezpečnosti a spoľahlivosti JE z hľadiska procesov riadeného starnutia, možných havárií a seizmického ohrozenia. Jeho publikácie boli ocenené čestnou cenou II. stupňa Inžinierskej akadémie v ČR a monografia prémiou LF SR.

prof. Ing. Milan Marônek, PhD.
študijný odbor strojárské technológie a materiály
Ústav výrobných technológií
Materiálovotechnologická fakulta

Ako vysokoškolský pedagóg pôsobí od roku 1987. Viedol prednášky a cvičenia z predmetov: *základy strojárskej technológie, technológia zvarovania, teória zvarovania, spajovanie materiálov a adhezívne spájanie materiálov*. V súčasnosti prednáša predmety špeciálne metódy zvarovania a počítačová podpora vo zvarovaní. Je autorom a spoluautorom 2 monografií, 2 vysokoškolských skrípt a 1 vysokoškolskej učebnice z oblasti zvarovania pre potreby všetkých foriem štúdia. Jeho elektronická monografia *Multimediálny sprievodca technológiou zvarovania* je prvá svojho druhu v oblasti zvarovania na Slovensku. Vo vedeckovýskumnej oblasti sa od začiatku svojho pôsobenia zapájal do výskumných projektov v oblasti zvarovania a spájania materiálov. Rozvíja predovšetkým vedeckú školu zameranú na problematiku zvarovania v pevnom stave. Okrem zvarovania explóziou sa venuje aj špeciálnym technológiám spájania materiálov, napr. laserovému zvarovaniu, ale i progresívnym oblúkovým technológiám zvarovania a v poslednom období adhezívne spájaniu konštrukčných materiálov, v ktorom dosiahol významné medzinárodné uznanie.

prof. Ing. Viktor Milata, DrSc.

študijný odbor organická chémia

Ústav organickej chémie, katalýzy a petrochémie

Fakulta chemickej a potravinárskej technológie

Do pedagogickej činnosti sa zapájal už počas internej aspirantúry na Katedre organickej chémie, kde viedol semináre a laboratórne cvičenia. Neskôr prednášal predmety *aplikovaná molekulová spektrometria* a *spektrálne metódy kontroly technologických procesov*. V súčasnosti prednáša v angličtine predmet *organická chémia a kombinatoriálna a medicínska chémia*. Ako vedúci s kolektívom autorov vydali tri učebnice: *Spektrálne metódy v chémii*, *Vybrané metódy molekulovej spektroskopie* a *Aplikovaná molekulová spektroskopie*, ktorá bola ocenená Prémiou Literárneho fondu za vedeckú a odbornú literatúru za rok 2008. Je autorom hypertextového kurzu 1D a 2D NMR techník a dvoch dielov audiovizuálneho kurzu *Názvoslovie organických zlúčenín*. Takmer 10 rokov prevádzkuje webovú stránku, na ktorej zverejňuje materiály, tabuľky, elektronizované študijné materiály a pomôcky pre študentov. Vo vedekovýskumnej oblasti sa venuje problematike aktivovaných enoléterov a ich využitiu na syntézu dusíkatých heterocyklických zlúčenín. Výsledky vedekovýskumnej činnosti dokumentuje súbor prác publikovaných v 83 karentovaných vedeckých časopisoch s citačným ohlasom 173 SCI. Je autorom, resp. spoluautorom kapitol v 3 zahraničných monografiách.

prof. Ing. Michal Rosenberg, PhD.

študijný odbor biotechnológie

Ústav biotechnológie a potravinárstva

Fakulta chemickej a potravinárskej technológie

Na Fakulte chemickej a potravinárskej technológie pôsobí 24 rokov. Počas tohto obdobia prešiel všetkými formami výučby študentov fakulty. Viedol laboratórne cvičenia z predmetov *experimentálna a meracia technika*, *molekulová genetika mikroorganizmov*, neskôr začal prednášať predmet špeciálne mikrobiálne technológie a *prehľad biotechnológií*. Zaviedol a zabezpečoval predmety a cvičenia z oblasti biochemických technológií (*chemické biotechnológie I a II*, *ekochemické biotechnológie*, *biosyntéza* a transformácia *metabolitov* a *základy fermentačných technológií*), v ktorých uplatnil svoje experimentálne poznatky z výskumných projektov zameraných na biotechnologickú produkciu organických kyselín a polyolov. Je školiteľom 8 aspirantov, z ktorých 4 úspešne ukončili doktorandské štúdium. Výskumne sa venuje problematike imobilizácie biologických systémov a vplyvu fyzikálochemických faktorov na aktivitu a dlhodobú stabilitu biosystémov. Osobitnú časť jeho vedekovýskumnej činnosti tvorí vývoj technológií s aplikačným zameraním, je autorom 20 patentov a 11 licencovaných technológií. Publikoval súbor vedeckých prác vo svetových vedeckých časopisoch (55 CC) a značný ohlas na tieto práce dokumentuje 270 SCI citácií.

prof. Ing. Alexander Šatka, CSc.

študijný odbor elektronika

Katedra mikroelektroniky

Fakulta elektrotechniky a informatiky

Vo svojej pedagogickej práci sa venuje najmä predmetom z oblasti analýzy obvodov, metódam spracovania signálov a elektronickým meracím prístrojom. V rámci študijného programu mikroelektronika zaviedol a vybudoval predmety *Počítačová analýza obvodov*, *Obvody a metódy pre číslicové spracovanie signálov*, *Elektronické meracie prístroje a systémy* a *Priemyselná elektronika*. Je špecialistom na rastrovaciu elektrónovú mikroskopiu. Viedol niekoľko projektov aplikovaného výskumu a projekt VEGA. Získané znalosti a skúsenosti využíva pri riešení medzinárodných projektov, menovite projektov rámcových programov EÚ „EURO-DOTS: European Doctoral Training Support in Micro/Nano-electronics“, „N2T2: Novel nano-template technology and its applications to the fabrication of novel photonic devices“, „MORGaN: Materials for robust gallium nitride“, a „SMASH: Smart Nanostructured Semiconductors for Energy-Saving Light Solutions“. Vo všetkých uvedených projektoch patril a patrí k hlavným riešiteľom. Je autorom resp. spoluautorom 81 vedeckých článkov (60 v CC), jednej monografie a viac ako 170 príspevkov v zborníkoch z vedeckých konferencií. O ich aktuálnosti svedčí 129 citácií (78 SCI).

prof. Ing. Peter Šugár, CSc.
študijný odbor strojárskych technológií a materiálov
Ústav výrobných technológií
Materiálovotechnologická fakulta

Na miesto vysokoškolského pedagóga nastúpil v roku 1993 na Katedru obrábania a montáže. Počas svojej doterajšej pedagogickej praxe garantoval a prednášal viaceré predmety z oblasti výrobných technológií: *CA technológie a systémy, programovanie NC strojov, technológia a teória obrábania a progresívne metódy obrábania*. Je autorom a spoluautorom troch vysokoškolských učebných textov a vedúcim autorom vysokoškolskej učebnice *Výrobné technológie*. Vo výskumnej oblasti sa venuje hľadaniu zákonitostí navrhovania postupov výroby súčiastok s cieľom kreovania znalostných báz pre počítačovú podporu technologickej prípravy výroby. Dosiagnuté výsledky sa stali súčasťou novoformovaných vedeckých základov *Teórie výroby súčiastok*. Ich časť, venovanú navrhovaniu postupov výroby na princípe technologickej podobnosti, zhrnul v monografii *Podobnosť objektov a procesov strojárskych výroby*. Doterajšie výskumné aktivity rozvíjal ako vedúci riešiteľ 6-tich domácich a 3 medzinárodných bilaterálnych a multilaterálnych vedeckých výskumných projektov. Stál pri vzniku *Laboratória programovania NC strojov*, ktoré vytvorilo základy pre vznik *Centra excelentnosti 5-osového obrábania*.

Iva Šajbidorová

Hostia plesu: o rok zasa prídeme

Ak po minuloročnom 4. reprezentačnom plese STU zaznelo od hostí, že o rok prídu znova, tak to bolo skutočne tak. Presvedčili sme sa o tom na tohtoročnom 5. reprezentačnom plese STU, ktorý bol opäť týždeň po plese v opere – 14. januára 2011.

A opäť bol v krásne pripravenej sále Incheby, ktorá bola zaplnená do posledného miesta. (Dokonca sa pridávali miesta, aby ostalo menej neuspokojených záujemcov. Lebo, žiaľ, aj takí boli.) Univerzitný ples tak dosiahol rekordnú účasť – 750 hostí.

Túto významnú spoločensko-kultúrnu udalosť otvoril rektor Vladimír Bálaš. Práve on bol iniciátorom obnovenia tejto tradície pred

piatimi rokmi. V uvítacích slovách sa potešil záujmu absolventov spred dvadsiatich piatich rokov o stretnutie s kolegami práve na našom plese, ktorý je nielen príležitosťou na milé stretnutia, ale aj utužuje komunitu „technikov“. Je to najväčšie spoločenské podujatie univerzity, na ktorom mali tentoraz najsilnejšie zastúpenie absolventi zo „strojariny“. Medzi fakultami dominovala MTF STU.

Medzi hosťami boli generálny riaditeľ ZIPP-STRABAG Juraj Hirner, generálny riaditeľ Incheby Alexander Rozin, prezident Zväzu stavebných podnikateľov Slovenska Zsolt Lukáč, viceprezident Zväzu strojárskych priemyslu SR Pavel Krajčík, generálny sekretár Zväzu

elektrotechnického priemyslu SR Vladimír Kalina a Zväzu celulózo-papierenského priemyslu SR Juraj Dlhopolček, predseda AS Milan Žalman, prorektori, dekaní a ďalší.

Plesom sprevádzala Veronika Pavlovičová a na tanečný parket pozýval obľúbený Big band Zajačkovcov. Aplauz za skvostné opretné melódie sprevádzal sólistu opery SND Ivana Ožváta. A keďže rektorovi V. Báležovi končilo jeho pôsobenie na poste rektora, ako poďakovanie sa rozľahla po plesovej sále jedna z jeho obľúbených melódii – Rodný môj kraj. Skvelú náladu ešte dotváral vysokoškolský umelecký súbor Technik. Tancovalo a spievalo sa takmer do rána. Nuž, čo si viac možno priať.

S potešením možno povedať, že z roka na rok sa zvyšujúci záujem o univerzitný bál je odrazom jeho vysokej úrovne, za ktorou sa skrýva výborná organizačná príprava, ktorú niesol na svojich bedrách prorektor Dušan Petráš. Pochvalné slová mnohých účastníkov sú toho dôkazom. Za všetkých azda jedno porovnanie absolventa elektrotechniky: boli sme na plesu vo viedenskom Hofburgu, ale tento je oveľa krajší a prideme opäť. Takže poďakovanie patrí všetkým ľuďom v pozadí – vedeniu STU, Alumni klubu, dekanom, predstaviteľom priemyselnych zväzov a združení, sponzorom, a najmä členom plesového výboru z fakúlt. Po nádhernom plesu nám ostáva tešiť sa na 6. reprezentačný ples STU. Do kalendára si možno poznamenať dátum: 13. január 2012.

Ružena Wagnerová, Alumni klub STU

FCHPT Absolventi FCHPT získali ocenenie za technické riešenia z oblasti priemyselného vlastníctva

Ceny Jána Bahýľa udeľované Úradom priemyselného vlastníctva v Banskej Bystrici si v roku 2010 odniesli aj štyria absolventi bývalej Katedry keramiky, skla a cementu (dnes oddelenia Ústavu anorganickej chémie, technológie a materiálov) FCHPT STU.

S cieľom motivovať a podporiť rozvoj tvorivosti na Slovensku udeľuje od roku 1999 predseda ÚPV SR cenu, ktorá nesie meno slovenského konštruktéra a vynálezcu vrtuľníka Jána Bahýľa. Cena sa udeľuje za mimoriadne hodnotné priemyselnoprávne chránené slovenské riešenia.

Slávnostný akt odovzdávania Ceny Jána Bahýľa sa uskutočnil 21. októbra 2010.

Čestné uznanie v kategórii stredné a veľké podniky s 50 a viac zamestnancami získali Ing. Štefan Jaklovský a doc. Ing. Dr. Martin T. Palou, pedagogický pracovník OKSC ÚACHTM FCHPT – pôvodcovia vynálezu: Spôsob výroby portlandského slinku s využitím kryštalickej vysokopecnej trosky, a tiež majiteľ predmetného patentu Východoslovenské stavebné hmoty, a. s., Turňa nad Bodovou.

Ide o spôsob výroby cementov pri použití priemyselných odpadov z výroby železa v U. S. Steel Košice, s. r. o., ako náhrady prírodných neobnoviteľných surovín, a zároveň o zníženie emisie skleníkového

Ing. Štefan Jaklovský (vľavo) a doc. Ing. dr. Martin T. Palou (v strede) pri preberaní ceny.

plynu (oxidu uhličitého). Tento patent sa už uplatňuje vo výrobe cementu vo VSH, a. s., kde sa vyrába cement s najnižšou emisiou na svete. Priemerná emisia oxidu uhličitého z rozkladu vápenca a zo spaľovania paliva je na jednu tonu slinku v Európe 0,8 t, vo svete 0,9 t a viac, zatiaľ čo vo VSH je pri použití uvedeného patentu iba 0,67 t.

Cenu Jána Bahýľa v kategórii stredné a veľké podniky s 50 a viac zamestnancami odovzdali aj

ďalším dvom absolventom uvedenej katedry Ing. Júliusovi Strigáčovi, PhD., a Ing. Pavlovi Martauzovi, pôvodcom vynálezu: Spôsob zníženia inhibičného účinku P_2O_5 na tvorbu slinkových fáz pri výrobe cementárskeho slinku, a majiteľovi predmetného patentu Považskej cementárni, a. s., Ladce.

Eva Smrčková
FCHPT STU

SvF Stretnutie akademickej obce fakulty

Akademický senát a vedenie Stavebnej fakulty STU zorganizovalo stretnutie akademickej obce, ktoré sa uskutočnilo 21. januára 2011 v Aule akademika Bellu. Podujatie moderoval člen predsedníctva AS prof. Ľudovít Fillo.

V úvodnej výročnej správe o činnosti akademickej obce a jeho predsedníctva za roky 2007 – 2010 predseda AS prof. Viliam Macura vyzdvihol korektný a ústretový vzťah medzi AS a vedením fakulty, ktorý sa odrazil aj v princípoch predkladaného materiálu. Z pohľadu predsedníctva a členov senátu AS SvF najväčšou témou bolo hodnotenie vedeckoodbornej a pedagogickej činnosti. Nemenej významnými oblasťami boli investičná činnosť a rekonštrukcia opláštenia C bloku budovy SvF, ktorá sa úspešne zavŕšila. Ďalej vo svojom prejave sa predseda AS sústredil najmä na aktuálne témy života a celého spektra činností na fakulte, sociálnu a finančnú politiku nevynímajúc.

V kľúčovom vystúpení podujatia dekan fakulty prof. Alojz Kopáčik predniesol správu o činnosti fakulty za roky 2007 – 2010. V jeho slovách zarezovali najmä oblasti ako systém manažérstva kvality pedagogického procesu a politika výučby zahraničných študentov. Ďalej

pripomenul, že rôznorodosť činností sa pozitívne premietla do zlepšujúcich sa kvalitatívnych parametrov fakulty. Vyzdvihol pozitívny fakt ostatného prieskumu agentúry ARRA, ktorá vyhodnotila SvF ako druhú najlepšiu technickú fakultu v SR. Ako uviedol: „K tomuto pozitívnemu trendu napomáha aj postupne sa zlepšujúca kvalifikačná štruktúra fakulty a neustále narastajúci záujem zahraničných študentov o štúdium na našej fakulte. Udržanie tohto trendu bude v budúcnosti možné len orientovaním sa na zlepšovanie kvalitatívnych ukazovateľov v oblasti pedagogickej, ako aj vedeckovýskumnej. Pochopenie a akceptácia týchto skutočností je jedinou cestou vedúcou k cieľu, zaradiť fakultu v budúcnosti medzi fakulty akceptované svetovou akademickou verejnosťou, ako aj do rebríčkov renomovaných medzinárodných hodnotiacich agentúr.“

Výročnú správu o činnosti Združenia študentov Stavebnej fakulty STU za rok 2010 predniesla jej predsedníčka Bc. Gabriela Szántová. Zamerala sa v nej najmä na stále aktuálny vzťah študent – pedagóg, pripomenula priebežné hodnotenie pedagogického procesu študentmi a popýšila sa študentskými aktivitami organizovanými ZŠSvF.

Rektor STU prof. Vladimír Bálež vystúpil s diskusným príspevkom, v ktorom vyzdvihol vynaložené úsilie akademickej obce napredovať vytyčeným smerom, vysoko ocenil vedenie fakulty najmä za zvládnutie rekonštrukcie opláštenia C bloku budovy SvF a novému vedeniu poprial veľa síl a vytrvalosti v zdolávaní prekážok pri ďalšom rozvoji fakulty.

Po skončení oficiálnej časti sa akademickej obec presunula do jedálne Stavebnej fakulty, kde sa konalo tradičné neformálne novoročné stretnutie všetkých zamestnancov fakulty pri chutnom občerstvení a v početných diskusných skupinkách.

Jozef Urbánek, SvF STU

Ing. Daniel Valúch, PhD., počas prednášok v Aule profesora Ľudovíta Kneppa.

FEI Zaujímavé prednášky odborníka z CERNu na FEI STU v Bratislave

Katedra rádioelektroniky na Fakulte elektrotechniky a informatiky STU garantuje a zabezpečuje odborné predmety v bakalárskom študijnom programe elektronika. Jeden z nich je predmet mikrovlnná technika. Učiteľia sa snažia v rámci prednášok a laboratórnych cvičení v tomto predmete popri základných témach, oživiť obidve zložky pedagogického procesu témami, ktoré sledujú najnovšie trendy v oblasti vysokofrekvenčnej a mikrovlnnej techniky a sú motivačné pre študentov. V tomto ich snažení im významne pomáha Ing. Daniel Valúch, PhD. Všetky tri stupne svojho univerzitného štúdia absolvoval pod odbornou garanciou viacerých učiteľov Katedry rádioelektroniky na FEI STU. Diplomovú a tiež doktorskú prácu vypracoval v CERNe (Európska organizácia pre jadrový výskum). Tu v súčasnosti pôsobí ako kmeňový výskumno-vývojový pracovník na úseku vysokofrekvenčných elektronických systémov urýchľovačov.

Aj napriek tomu, že nás delia kilometre vzdialenosti, ani po skončení štúdia neprerušil kontakty s katedrou. Počas svojich pobytov na Slovensku nám opakovane veľmi ochotne a nezištne pomáha zatraktívniť pedagogický proces predovšetkým v oblasti mikrovlnnej techniky zaujímavými prednáškami, ukážkami

praktických meraní, ktoré si majú možnosť vyskúšať aj študenti. Prednášky sú určené predovšetkým študentom bakalárskeho štúdia v študijnom programe elektronika, ale katedra o nich vždy informuje celú akademickú obec na fakulte a na univerzite, takže sú na nich vítaní všetci záujemcovia o danú oblasť techniky.

Ostatné dve prednášky Daniela Valúcha katedra zorganizovala a realizovala v decembri 2010. Obe prednášky sa konali v Aule profesora Ľudovíta Kneppa na FEI STU. Prvá prednáška na tému „Zdroje vysokofrekvenčných a mikrovlnných signálov a merania obvodov vektorovým analyzátorom sietí“ sa konala 7. decembra 2010 v rámci prednášok v predmete mikrovlnná technika. Prednáška bola doplnená praktickými ukážkami meraní niektorých typických vysokofrekvenčných obvodov.

Popri prednáške Dr. Valúch osobne viedol aj tri nadväzujúce špecializované laboratórne cvičenia, na ktorých si študenti rozdelení do malých skupín navrhli, zrealizovali a následne odmerali parametre vybraných mikrovlnných obvodov. Tieto cvičenia sú cenné pre študentov, lebo majú možnosť zoznámiť sa s prácou na špeciálnych prístrojoch, s meracími metódami, na ktorých sú založené, ale aj získať cenné skúsenosti pri praktickej realizácii

vysokofrekvenčných obvodov. Osobný individuálny prístup a voľná diskusia k výsledkom meraní je najlepšia cesta ako zatraktívniť oblasť mikrovlnnej techniky pre študentov.

Druhá, všeobecnejšie orientovaná prednáška sa konala 9. decembra 2010. Jej témou bolo predstavenie CERNe ako najväčšieho laboratória fyziky elementárnych častíc na svete a podrobný pohľad na urýchľovač LHC ako najväčší a najzložitejší prístroj v histórii vedy. Prednáška bola určená širšiemu okruhu záujemcov aj mimo fakulty. Obe prednášky sa stretli s veľkým záujmom účastníkov. Prezentované materiály môžu záujemcovia nájsť na webovej stránke Katedry rádioelektroniky, podstránka „Aktivity“ (<http://kre.fei.stuba.sk>).

Organizátori veria, že úspešná spolupráca s prednášateľom bude pokračovať aj naďalej, čo by malo prispieť nielen k aktualizácii v pedagogickom procese na katedre a na fakulte, ale aj k zvýšeniu záujmu stredoškôľakov o štúdium technických vied, štúdium na našej univerzite, fakulte, v študijnom programe, na našej katedre.

Zuzana Krajčušková, Zdenko Brezovič
FEI STU

SjF Ocenenie pracovníka Strojníckej fakulty doc. I. Janigu

Podľa rozhodnutia predsedu Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (ÚNMS SR) č. 57/2000 z 9. júna 2000 sa každý rok pri príležitosti Svetového dňa normalizácie udeľuje Cena predsedu

ÚNMS SR za normalizáciu. Od roku 2005 nesie táto cena meno zakladateľa a vedúcej osobnosti československej normalizácie prof. Vladimíra Lista a udeľuje sa ako Cena Vladimíra Lista za normalizáciu. Prof. Dr. Ing. Vladimír

List (1877 – 1971) sa narodil v Prahe a pôsobil ako profesor Elektrotechnickej fakulty Vysokej školy technickej v Brne. Ako vedec a pedagóg sa významne podieľal na rozvoji elektrotechniky a ako organizátor sa zaslúžil o inštitucio-

nálnu základňu československej normalizácie a o jej rozvoj. Československá normalizačná spoločnosť (ČSN) bola aj aktívnou zložkou medzinárodnej normalizácie, o čom svedčí skutočnosť, že v roku 1928, po založení International Standards Association (ISA – Medzinárodná normalizačná asociácia, predchodkyňa ISO), bol prof. List zvolený za jedného z jej podpredsedov a neskôr, na obdobie 1932 – 1934, sa stal jej predsedom.

Doc. RNDr. Ivan Janiga, PhD., dáva významné pripomienky k návrhom noriem. V pracovnej skupine TC 69/WG 3 dal návrh

na revíziu normy ISO 16269-6: 2005, pričom pripravil návrh revidovanej normy, v ktorej boli zapracované modifikované výsledky monografie Garaj, I., Janiga, I.: *Dvojstranné tolerančné medze normálnych rozdelení s neznámymi strednými hodnotami a s neznámym spoločným rozptylom*. Následne TC 69 pripravila ako návrh ISO/NWIP 16269-6 Statistical interpretation of data – Part 6: Determination of statistical tolerance intervals (Štatistická interpretácia dát časť 6: Stanovenie štatistických tolerančných intervalov) a rozposlala jednotlivým členským krajinám na hlasovanie.

Za mnohostrannú normalizačnú činnosť Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR ocenil doc. RNDr. Ivana Janigu, PhD., cenou Vladimíra Lista za normalizáciu za rok 2010. Menovanému vedenie Strojníckej fakulty STU úprimne gratuluje a želá mu v ďalšej práci veľa úspechov.

Marian Králik
prodekan Sjf

Doc. Ivan Janiga na zasadnutí kolégia dekana Sjf informoval, aká činnosť v oblasti návrhov noriem je za ocenením.

Okrem diplomu dostal doc. Janiga aj krásnu medailu.

ÚM Globálny týždeň podnikateľstva 2010 na Slovensku a jeho širší kontext

Globálny týždeň podnikateľstva (GTP) 2010 je celosvetová iniciatíva Global Entrepreneurship Week zameraná na podporu podnikateľského myslenia a konania predovšetkým v radoch mladej generácie zo všetkých kontinentov. Organizuje ju v celosvetovom meradle americká nadácia na podporu podnikania Ewing Marion Kauffman Foundation spolu s britskou charitatívnou organizáciou Enterprise UK financovanou predovšetkým britským Ministerstvom pre obchod, inovácie a zručnosti. V týždni od 15. do 21. novembra 2010 uskutočnili hostitelia a partnerské organizácie GTP v 103 krajinách sveta zapojených do tejto globálnej iniciatívy viac ako 40 tisíc aktivít, do ktorých sa zapojilo okolo sto miliónov osôb.

Je pozoruhodné, že práve počas podujatí GTP 2010 prezident USA Barack Obama a vláda USA vyslali silný signál

spoločenského ocenenia a podpory podnikateľov, ktorí poháňajú vpred americkú ekonomiku. Vyhlásili 19. november za Národný deň podnikateľov (National Entrepreneurs' Day) ako reakciu na úspešnú petičnú akciu, ktorú zorganizovalo v USA hnutie Grasshopper Entrepreneur Movement za podpory Kauffman Foundation. Slová podporili aj skutkami a členovia administrácie USA sa tiež zúčastnili podujatí GTO, ktoré sa konali vo Washingtone D.C. Video „Podnikatelia dokážu zmeniť svet“ na internetovej stránke <http://grasshopper.com/idea/>

stojí za zhladnutie aj pre slovenských podnikateľov a študentov manažmentu podnikania.

Hostiteľskou organizáciou GTP 2010 na Slovensku je už od r. 2007 Ústav manažmentu STU v Bratislave zastúpený doc. Ing. Mariánom Zajkom, PhD. MBA. Počas GTP 2010 sa konali na Slovensku tieto podujatia:

Otvorenie GTP 2010 interaktívnou konferenciou „Okno do podnikania alebo Podnikanie ako jedna z možností

existencie a uskutočnenia svojich snov“ 15. novembra 2010 v Univerzitnom technologickom inkubátore STU v Bratislave. Hlavným cieľom konferencie bolo poskytnúť účastníkom – študentom a záujemcom o podnikanie, priestor na získanie informácií o podnikaní, napr.: kto podporí formovanie nápadov a myšlienok na podnikanie, aké sú alternatívy realizácie podnikania, ako môžu študenti nadviazať kontakty s podnikateľmi. Na konferencii, ktorú otvoril prorektor STU doc. Ing. Róbert Redhammer, PhD., vystúpili a na otázky publika reagovali predstavitelia mladých inovatívnych spoločností Blue Faces a Triad Advertising, firiem a agentúr, ktoré podporujú podnikanie: Microsoft Slovakia, Volksbank, advokátska kancelária Heringeš & Partner, Združenie mladých podnikateľov Slovenska, poradenská firma Logro, ale aj neziskové občianske združenie CASSIUS a predstavitelia STU Scientific, Know-how centra STU a Ústavu manažmentu STU.

Celoslovenská konferencia v Žiline „Podnikateľské zručnosti ako kľúčové kompetencie v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy“ sa konala 15. a 16. novembra 2010 z iniciatívy Junior Achievement Slovensko a partnerských organizácií. Odborníci z oblasti všeobecného a odborného vzdelávania na nej prezentovali potreby rozvoja školských kurikul na podmienky reálneho sveta práce, rozvoja kľúčových kompetencií vo vzdelávacom procese, nové metodické prístupy (napr. zážitková pedagogika) a efektívne využívanie IKT a e-learningového vzdelávania v školskej praxi. Predstavitelia manažerskej a zamestnávateľskej praxe hodnotili vo svojich vystúpeniach kľúčové odborné a osobnostné predpoklady absolventov stredných a vysokých škôl ako svojich potenciálnych zamestnancov. Na záver konferencie boli ocenení učители, ktorí dlhodobo spolupracujú s neziskovou organizáciou Junior Achievement Slovensko.

Projekcie svetoznámeho filmu Povolanie podnikateľ pre študentov STU 16. novembra 2010 na FEI STU v Bratislave. Ide o tri podnikateľské príbehy z prostredia poľnohospodárstva, bankovníctva a obchodu, a médií. Podnikatelia sa od seba líšia ako osobnosti, ale spája ich nadšenie pre podnikateľský nápad doplnené nezdolnou vytrvalosťou pri jeho

uskutočňovaní. Prospech z úspechu nemajú iba oni, ale aj spoločnosť, v ktorej sa pohybujú.

3. ročník Súťaže výťahových prezentácií študentských fiktívnych firiem „FEI Elevator Pitch 2010“ 18. novembra 2010 na FEI STU v Bratislave umožnil študentom hneď a pôsobivo prezentovať hlavné závery podnikateľských plánov ich firiem neakademickej porote a súťažiť v tom, kto z nich to dokáže lepšie počas krátkeho časového limitu.

Pochod pre zdravie podnikateľov (Karlova Ves – Devín) v Bratislave, 21. novembra 2010.

2. ročník súťaže podnikateľských plánov študentov Ekonomiky a riadenia v stavebníctve na Ústave manažmentu STU – 23. novembra 2010 preveril schopnosti študentov pripraviť sa na rozbeh stavebného podnikania kvalitnými podnikateľskými plánmi.

1. ročník súťaže „Podnikaj a vyhraj!“ v Univerzitnom technologickom inkubátore STU v Bratislave, výberové kolo – 16. novembra, finále: 13. decembra 2010, ktorého víťazi – mladé inovatívne firmy, získali okrem zaujímavých vecných odmien aj bezplatný trojmesačný pobyt v Univerzitnom technologickom inkubátore STU.

Národné finále Business Schoolgames 2010 v Bratislave – 24. novembra 2010 – vyvrcholenie série 110 kvalifikačných turnajov študentov stredných škôl v stolovej spoločenskej hre Business Master po celom Slovensku. Pútavá spoločenská stolová hra Business Master na podporu podnikateľského myslenia mládeže naozaj zabrala. Vznikla z podnetu Združenia podnikateľov Slovenska, je

inšpirovaná hrami „Monopoly“ a „Milionár“, prebieha však v slovenskom podnikateľskom prostredí.

Seminár „Internetový marketing – ako spropagovať Vaše podnikanie“ na Ekonomickej univerzite v Bratislave organizovala NARMSP, 24. novembra 2010. Pritiahol pozornosť záujemcov o podnikanie s využitím internetu, ktorým na ich otázky odpovedali skúsení podnikatelia v tejto oblasti.

Pred GTP 2010, v jeho priebehu a po jeho doznení bola spustená internetová stránka GTP 2010 Slovensko na www.ec.elf.stuba.sk. Za jej oživenie, vzhľad a aktuálny obsah, ako aj za mimoriadne organizačné úsilie počas GTP 2010 patrí vďaka Nore Lovászovej (STU Scientific, s. r. o.). Vďaka si zasluhuje aj študentská online televízia mc² podporovaná STU v Bratislave za videozáznam konferencie „Okno do podnikania“. Zabezpečila tiež vysielanie tohto záznamu v okruhu študentskej televízie na ŠD v Mlynskej doline.

Mimoriadne ocenenie a vďaka patria partnerom a sponzorom Globálneho týždňa podnikateľstva 2010 na Slovensku Národnej agentúre pre rozvoj malého a stredného podnikania, Microsoft Slovakia, s. r. o., Združeniu podnikateľov Slovenska, Junior Achievement Slovakia, STU Scientific s. r. o. a Know-how centru STU nielen za ich cennú materiálnu a finančnú podporu, ale aj za ich ochotu aktívne sa zapojiť do podujatí tejto celosvetovej iniciatívy.

Marián Zajko, ÚM STU

FEI Zo života Spolku absolventov a priateľov FEI STU

Spolok absolventov a priateľov FEI STU (EF SVŠT) v Bratislave píše už druhé desaťročie svojej existencie a činnosti. Dňa 27. januára 2011 uplynie dvanásť rokov od zakladajúceho valného zhromaždenia spolku. Za toto obdobie prešiel cestu, o ktorej sa dá konštatovať, že postupne naplnila základné ciele a úlohy formulované v čase jeho založenia. Základným cieľom bolo a stále je združovať na báze dobrovoľnosti absolventov a priateľov FEI STU (EF SVŠT) v Bratislave, ktorí po úspešnom absolvovaní štúdiá na fakulte našli svoje profesionálne uplatnenie v oblasti elektrotechniky v rôznych kútoch Slovenska, ale aj zahraničí, v priemysle, výskume, vede, školstve. Týmto spôsobom chce prispievať k spolupráci fakulty s pracoviskami v oblasti automatizácie, elektroenergetického a silnoprávého inžinierstva, elektromateriálového inžinierstva, elektroniky, telekomunikácií a informatiky, podieľať sa na propagácii študijných programov v bakalárskom a v inžinierskom stupni štúdiá na fakulte, predovšetkým medzi študentmi stredných škôl. Ďalší významný cieľ je pomoc pri celoživotnom vzdelávaní členom spolku, ale aj ostatným záujemcom v oblastiach, v ktorých fakulta zabezpečuje výučbu vo všetkých troch stupňoch univerzitného vzdelávania. Spolok plnenie svojich úloh od začiatku vždy konkretizoval v plánoch činnosti na jednotlivé roky, každoročne vydával a aj teraz pripravuje v spolupráci s fakultou vydanie ročenky spolku. Jej úlohou je na pomerne malom priestore zhodnotiť činnosť spolku za uplynulý rok a súčasne propagovať významné úspechy fakulty v oblasti vzdelávania, spolupráce s technickou praxou. Ročenka je určená členom spolku, ale zároveň slúži aj na propagáciu fakulty vo verejnosti. Spolok medzi valnými zhromaždeniami riadi predsedníctvo spolku a dozorná rada. Predsedom predsedníctva spolku je aktuálny dekan fakulty. Za 12 rokov činnosti spolku sa v tejto funkcii postupne vystriedali: prof. Ing. Viktor Smieško, PhD., prof. Ing. František Janíček, PhD. Súčasným predsedom spolku je doc. Ing. Ján Vajda, CSc. Zloženie členov predsedníctva a dozornej rady je aktualizované na valnom zhromaždení raz ročne.

Podpora vzdelávacieho procesu spolkom na fakulte sa odráža v skutočnosti, že od roku 2000 je udeľovaná Cena spolku absolventom inžinierskeho štúdiá, ktorí úspešne ukončili štúdium na fakulte, spojená s finančnou odmenou. Cena je odovzdávaná na promócií. V roku 2003 spolok zobral na svoje plecia vydávanie Časopisu pre elektrotechniku a energetiku, čím si vytýčil náročnú a zodpovednú úlohu ekonomicky a obsahovo stabilizovať časopis. Úlohu sa mu doteraz darí plniť. V novembri 2004 sa stal Ing. Jozef Psočka, bývalý učiteľ na Katedre elektrotechnológie a významný slovenský horolezec, prvým čestným členom spolku. Toto čestné členstvo bolo udelené, žiaľ, in memoriam, vlastný akt jeho udelenia sa realizoval na spomienkovom zhromaždení k 20. výročiu prvého výstupu slovenských horolezcov na Mont Everest. Účastníkom tejto expedície bol aj náš kolega, ktorý však pri zostupe z vrcholu zahynul. Rok 2004 bol bohatý na dôležité udalosti v živote spolku. V máji 2004 začal pôsobiť pri spolku Klub seniorov. Tento združuje učiteľov a výskumných pracovníkov fakulty v dôchodkovom veku. Je dôkazom, že človek, ktorý svoj profesionálny život zasvätil elektrotechnike a elektronike, môže jej vývoj aktívne sledovať aj v čase zaslúženého odpočinku. Dôkazom toho sú zaujímavé prednášky jednak z histórie, ktoré pútavým spôsobom pripravujú a prezentujú samotní členovia klubu, ale aj prednášky so zaujímavým obsahom, ktorých témy sú zamerané na najnovšie výdobytky v oblasti techniky, ich autormi sú pracovníci fakulty pracujúci v jednotlivých oblastiach. O oba typy prednášok je záujem nielen medzi seniormi, ale aj medzi súčasnými pracovníkmi fakulty, a nájdu sa aj záujemcovia z radov študentov. Ďalšia aktivita klubu je smerovaná aj na odborné exkurzie. Za obdobie existencie klubu ich už bolo niekoľko a sa stretli s veľkým záujmom. V roku 2004 vznikla myšlienka zhromaždiť písomné a obrazové dokumenty z činnosti spolku od jeho zrodu až po súčasnosť, a tak sa začala písať kronika spolku, ktorá môže byť pre súčasníkov, ale hlavne pre budúce generácie zdrojom poučenia, nostalgie, ale pre mladších aj impulzom do ďalších

rokov. Spolok je tiež pravidelným spoluorganizátorom plesu fakulty, ktorý sa pripravuje aj vo februári 2011.

Spolok sa neuzatvára len do seba, ale má kontakty aj so sesterskými organizáciami na univerzitách na Slovensku (Klub absolventov a priateľov EF ŽU v Žiline), v Čechách (Elektra, Spolek absolventov a přátel FEL ČVUT v Praze, Elektron, Spolek absolventov a přátel FEKT a FIIT VUT v Brně).

V súlade s vývojom informačných technológií má spolok webovú stránku (<http://www.fei.stuba.sk>), na ktorej sa návštevník dozvie aktuálne informácie zo života spolku, aktuálne zloženie predsedníctva spolku, jeho dozornej rady, kontakt, nájde prihlášku za člena, ale rovnako sú tam uvedené aj udalosti z histórie spolku od jeho začiatkov až dodnes.

Cieľom príspevku bolo informovať akademickú obec na Slovenskej technickej univerzite o činnosti a výsledkoch FEI STU (EF SVŠT) v Bratislave. Uvedomujeme si, že všetko čo bolo v tomto smere urobené v uplynulých 12 rokoch sa nedá podrobne opísať v jednom článku. Treba si však uvedomiť aj to, že je to výsledok nadšenia a práce ľudí na fakulte, ktorí aj týmto spôsobom prispievajú nielen k propagácii fakulty, ale aj celej Slovenskej technickej univerzity v Bratislave jednak v odbornej technickej verejnosti, ale aj v širokej dá sa povedať laickej verejnosti. A toto je v súčasnosti, keď je záujem o štúdium technických vied medzi mladými ľuďmi menší, veľmi dôležitá úloha.

Zuzana Krajčušková
FEI STU

FIIT Reportáž zo stretnutia GTUG#4

Nastal veľký deň. Deň, keď sa mali konečne stretnúť nadšenci Google technológií v Bratislave. Deň, keď mali tiecť nové nápady a pivo prúdom. Deň, na ktorý som sa veľmi tešil.

Program bol skutočne pestrý a zaujímavý, vyzeralo to tak, že tentokrát príde rekordne veľa ľudí, a tak sa aj naozaj stalo. Či si toto stretnutie naplno užili všetci alebo nie, neviem, ja budem prezentovať môj pohľad na celú túto, podľa mňa vydarenú, akciu. Ak by som sa mal pozrieť na podujatie nezaujate, určite by som sa snažil prísť z viacerých dôvodov:

- prídu rečníci z Google a tí budú mať určite čo povedať a okrem toho, mať možnosť sa s nimi porozprávať zoči-voči je určite zaujímavá príležitosť,
- tieto akcie poznám, viem, že tam dávajú najesť a majú tam dokonca aj pivo, tak najhoršie, čo sa mi môže stať je, že by som odišiel s blaženým pocitom príjemného gastronomického zážitku,
- celá komunita technologicky zameraných ľudí ma veľmi zaujíma, určite bude inšpirujúce využiť prestávky na nejaké to slovo-dve s ďalšími členmi z komunity,
- všetky prezentácie vyzerajú lákavo, v podstate sa dá povedať, že by ma zaujímala každá z nich, takže určite by som sa mal zúčastniť.

Toto sú len niektoré dôvody, ktoré mi v tomto čase prichádzajú na um. Je pravdou, že každý má svoje dôvody, je teda otázkou pre každého jednotlivca, či boli jeho očakávania naplnené alebo nie. Tie moje boli, aj keď sa určite nájde niekoľko vecí, ktoré by sa dali zlepšiť, ale celkovej atmosfére to vôbec neubránilo na váhe. Bolo približne 17:15 a miestnosť sa začínala postupne zaplňovať. Čapovalo sa pivo,

chlebíčky mizli, že by sa aj Einsteinova teória relativity zatrasla v základoch. Vytvárali sa skupinky ľudí, ktorí sa až do začiatku veľmi dobre bavili.

Chlebíčky a vášnivé diskusie nás tak zaujali, že sme začali stretnutie už s takmer polhodinovým oneskorením. Stretnutie som otvoril úvodnou rečou o tom, ako sa komunita okolo slovenského GTUGu (Google Technology User Group – skupina venujúca sa Google technológiám) vyvíjala v čase, o tom aké je naše smerovanie a aké ciele sa snažíme dosiahnuť. Táto úvodná reč však mala len jeden jediný cieľ: obhájiť si pred celým publikom to, ako veľmi si zaslúžime tortu, ktorá tam na nás čakala. Hlavne, bolo to zhodnotenie celého prvého roka nášho fungovania a myslím si, že sladká odmena padla vhod nielen nám. Všetkým posúďte sami, ako krásne vyzerať na fotkách.

Tematicky zamerané prednášky otvoril Jakub Marton s témou Čo sa dialo na Devovxe. Ja som sa na Devovx nedostal, pretože som si radšej zvolil GDD, a preto som si túto prednášku skutočne vychutnal (GDD – Google Developer Day – konferencia každoročne organizovaná spoločnosťou Google v Prahe, na ktorej sa stretne okolo 1000 účastníkov a Devovx – konferencia pre Javaholikov každoročne konaná v Belgicku, zameraná aj na iné ako Google technológie). Jakub to uchoopil veľmi dobre. Z jeho 20 minútového rozprávania som si zobral veľmi veľa a myslím si, že som získal celkom dobrý prehľad o tom, čo sa deje mimo konferencií organizovaných Googlom. Keď budú na stránke dostupné videá, určite odporúčam si túto prezentáciu vzhliadnuť.

Nasledoval dlho očakávaný Marek Blizco, ktorý pricestoval až z mesta Wrocław. Môžeme

Úvodná reč však mala len jeden jediný cieľ: obhájiť si pred celým publikom to, ako veľmi si zaslúžime tortu, ktorá tam na nás čakala.

si v princípe fandiť, že to bolo kvôli nám, ale to nie je dôležité :). Podstatné je, že si pripravil peknú prezentáciu, ktorá si vyslúžila „standing ovation“ už hneď na samom začiatku (kto chce vedieť prečo, nech si pozrie videá). Téma bola projektový manažment od jeho základov, cez navrhovanie a vyhodnocovanie projektov – myslím si, že téma bola veľmi blízka asi tak 99% zúčastneným, veď uznajte sami, čo by to bolo za programátora, ktorý nepozná projektový manažment? V každom prípade sme sa dozvedeli pekný sumár projektového manažmentu, agilných metód a v neposlednom rade, sme zistili aj to, čo treba splňať, aby sme sa mohli zamestnať v Google.

Nasledovala zábavno-súťažná vložka, v ktorej bojovali 4 odvážlivci o veľmi peknú tašku na notebook s prevapením vo vnútri :) Čo tam skutočne bolo vedľa len dvaja ľudia, Filip Hráček a šťastný výherca. Musím uznať, že víťazstvo bolo zaslúžené, veď kto by dokázal vypiť pivo na „ex“ tak rýchlo, že kým pivo už bolo dávno v bruchu, bublinky z piva sa túlali ešte len niekde v pohári :) ?

Poznáte Vaadin? Osobne ho považujem za prijateľný prechod medzi „server side oriented“ programovacími jazykmi a samotným GWT, preto je nábehová krivka strmá a je možné písať aplikácie veľmi efektívne. Túto predstavu mi potvrdil aj Samuel Krosiak, ktorý prezentoval skúsenosti jeho tímu v spoločnosti ITcraft s frameworkom Vaadin. Čo ma veľmi potešilo bolo, že okrajovo zahrnul aj metodológie, ktoré používajú, a preto prezentácia logicky nadväzovala na predchádzajúcu prezentáciu. Veľmi oceňujem, že výber jednotlivých technológií nebol „náhodný“, ale

Čapovalo sa pivo, chlebíčky mizli, že by sa aj Einsteinova teória relativity zatrasla v základoch. Vytvárali sa skupinky ľudí, ktorí sa až do začiatku veľmi dobre bavili.

dôkladne zvažovali aj konkurenčné frameworky a technológie. Za každou voľbou boli rozhodnutia reflektujúce potreby konečného produktu a tímu ako takého.

Videli ste nové HTML5 logo? Mnohým sa páči a mnohým nie. Hoci sa v tomto prípade názory ľudí rozchádzajú, nájdu však spoločnú pravdu v prezentácii od Filipa Hráčka. HTML5, jeho budúcnosť a vízie, jeho možnosti a vlastnosti, jeho pre a proti. To všetko ste mohli nájsť vo Filipovej prezentácii. A nielen to, Filip nám umožnil nájsť dlho hľadané odpovede ohľadom Google technológií i keď niekedy nás odpovede nepotešili: (Kedy ten platený Android market bude konečne dostupný aj na Slovensku? Kedy?! Kedy?! Kedy?!). Veľmi oceňujem, že Marek a Filip prišli na Slovensko a podporili tak slovenskú technologickú komunitu okolo Google. Veľmi som sa na nich tešil a určite sa vyplatilo.

Richard Mihalovič. To je meno ďalšieho prezentéra, ktorý nastúpil skutočne vo veľkom štýle, ktorý pokračoval vo veľkom štýle a ktorý vyrozprával svoj príbeh vo veľkom štýle. V čom bol Rišo výnimočný? Nebál sa podať pravdu a vykresliť skutočnosť veľmi vtípnym spôsobom. Vniesol tak do programovania nové veličiny, ktorými nie sú práve spomínaný humor, ale je to schopnosť použiť zdravý „sedliacky“ rozum na riešenie problémov. Hovorí sa, že smiech predlžuje život. Ak je to pravda, tak po tomto stretnutí budem žiť aspoň o rok dlhšie :-). Po technickej stránke bola prezentácia veľmi zaujímavá, boli v nej spomenuté aj technické detaily, aj problémy, ktoré Vás môžu postretnúť pri vyvíjaní aplikácie Android, dokonca aj ich riešenia a v neposlednom rade aj mnohé užitočné rady. Ak si nájdete chvíľu čas, skúste si pozrieť aj video

z tejto prezentácie. Vrelo ho odporúčam, tak isto ako aj jeho Android aplikáciu – Noviny. (video nájdete na <http://www.youtube.com/watch?v=hCEa8KqjVEY>)

Vzhľadom na to, že v tomto momente sme už dávno vyčerpali časový rámec vyhradený pre stretnutie, neváhali sme ďalej pokračovať aj pod hrozbou, že nás prídu osobne vyhodiť zamestnanci strážnej služby. Mali sme na to hneď 2 dôvody: nemali sme dopité pivo a čakala nás ešte jedna prezentácia.

Túto prezentáciu si zobrali na starosť už zohraná dvojica Ladislav Gažo a Marta Pšenková, ktorí sú súčasťou vývojového tímu open-source frameworku acris. Tému, ktorú prezentovali, považujem za veľmi zaujímavú a vzhľadom na súčasnú dobu aj takmer nevyhnutnú. Je ňou problematika migrácie aplikácií postavených na relačných databázach do distribuovaného sveta v mrakoch. Nepochybne je téma distribuovaných systémov veľmi komplexná a nehovoriac o tom, že architektonicky navrhnuť aplikáciu tak, aby bola migrácia jednoduchšia, je úloha nanajvýš

už bolo značne vyčerpané. Pôsobivá bola aj reálna ukážka výslednej aplikácie nasadenej na Appengine, pretože, ako sa hovorí lepšie je raz vidieť ako stokrát počuť. Mne sa táto prednáška veľmi páčila a bolo vidieť, že je skutočne dobre pripravená. (video nájdete na http://www.youtube.com/watch?v=Mh4KChFr_9s)

Prezentácie boli za nami, ale týmto sa večer neskončil. Strážna služba nás síce nechala dopiť náš súdok piva (toto si v živote nikdy neodpustím :), motiváciou však bolo spoločné príjemné posedenie. Nevieť ako vy, ale ja mám túto časť najradšej, dozviem sa tu vždy veľmi zaujímavé informácie (len škoda, že v sladkom opojení hneď aj polovicu zabudnem. Hlavne, utužujú sa tu vzťahy medzi jednotlivými členmi. Ten, kto sa zúčastní aj takejto akcie, vie pravý dôvod, prečo ich organizujeme, prečo máme potrebu stretávať sa a hlavne, prečo to robíme radi. Veľmi teším na ďalšie stretnutie nadšencov Google technológií, pretože komunita na Slovensku je fakt úžasná! Sledujte „meetup“ stránky: <http://www.meetup.com/GTUG-Slovakia/>.

Súboj o veľmi peknú tašku na notebook s prekvapením vo vnútri :-)

Peter Šimún, absolvent FIIT STU

foto: autor

komplikovaná. Prednášatelia sa však zhostili úlohy veľmi dobre a myslím si, že dokázali tieto informácie sprostredkovať publiku prehľadne a pochopiteľne i napriek tomu, že

ALUMNI KLUB Stanú sa povodne pre nás strašiakom?

Fenómén povodne sa už tak trochu stal strašiakom aj na Slovensku. Ako sa bude táto nebezpečná situácia ďalej vyvíjať? Sme na povodňové stavy pripravení? Zvládneme to? Tieto i ďalšie otázky nás priviedli k pozvaniu nášho špičkového odborníka v hydrologii a vodnom hospodárstve prof. Ing. Jána Szolgaya, PhD., (SvF STU) do Alumni klubu STU na pravidelné Rozhovory s vedou. Prof. Szolgay je predsedom subdivízie Európskej geofyzikálnej únie pre hydrologické predpovede, národným korešpondentom Medzinárodnej asociácie hydrologických vied a držiteľom významného Diplomu IPCC uznávajúcim účasť na získaní Nobelovej ceny mieru za rok 2007. Vlni bola jeho práca ocenená Darcyho medailou Európskej geofyzikálnej únie.

Na Slovensku sme doposiaľ v podstate nemali starosti s povodňami. Z tohto dôvodu sme nevenovali významnú pozornosť tomu ako

organizovať poisťovníctvo, priestorové plánovanie, pretože to všetko spolu súvisí. Našich susedov, v Českej republike, sa povodne viac dotkli. Už v roku 2000 preto prijali koncepciu, ktorá je oveľa pragmatickejšia a bohatšia ako naša súčasná. Dôvodom je, ako upozornil prof. Szolgay, že u nás vychádzame zo záverov mimovládnych organizácií, ktoré, žiaľ, nie sú profesionálne zamerané tak, aby dokázali v plnom rozsahu tieto vážne veci vnímať. Odborné kruhy s nimi vedú diskusiu, ale zatiaľ ich názory prevažujú. Nepriaznivým javom pri riešení povodňovej hrozby sú aj časté personálne výmeny na poste ministra životného prostredia. Podobná situácia je aj na nižších odborných pozíciách, kde nie vždy rozhodujú ľudia znalí problematiky. Kritická situácia sa objavila aj v súvislosti s financovaním niektorých prác. Navyše, na ministerstve životného prostredia bolo nedávno zrušené oddelenie pre boj s povodňami. Takže čas, v porovnaní s okolitými krajinami, nám uniká aj v tejto sfére...

Slovensko má skvelých odborníkov v tejto oblasti. Zbierame a spracovávame informácie o prietokoch, ktoré meriame na vyše štyristo staniciach. Máme však nedostatok zrážkomerných staníc, a tým aj nedostatok údajov. Verejnosť si žiada jednoznačné určovanie povodňovej hrozby. Žiaľ, podľa prof. Szolgaya toto určovanie nie je jednoznačné. Vyzval spoločnosť, aby nešetřila na hydrológii. Nemožno sa predsa správať tak, že povodne prešli a už sa nemusí investovať do skúmania. Potrebne je intenzívne pracovať na znižovaní neistôt, ktoré sa môžu v budúcnosti výrazne zvyšovať. Veď povodňové riziká hrozia stále.

Ružena Wagnerová, Alumni klub STU

Foto: **Peter Gabovič**

ALUMNI KLUB

Verdiho Zbor židov znižuje krvný tlak

Tak to tu ešte nebolo. Tóny Zboru Židov z Verdiho Nabucca sa rozľahli po rektorátnej zasadačke. Takto originálne a nekonvenčne začal prvé tohtoročné Rozhovory s vedou prof. MUDr. Viliam Bada, CSc., prednosta III. Internej kliniky na Kramároch. Je fanatik a neúnavný hľadač vo svojom medicínskom odbore – kardiológii. Nešetří čas pri lôžku pacienta a za nevyhnutné považuje prepojenie klinickej práce a experimentálnou. O svojom púťavom prednášaťelskom majstrovstve presvedčil všetkých prítomných. Je to lekár, ktorý má vzácnu schopnosť – dokáže sklbiť históriu so súčasnosťou a pacienta vníma komplexne.

Po doznení Verdiho prof. Bada začal svoje rozprávanie takmer šokujúcou informáciou. Pred rokom zistili v oxfordských výskumných laboratóriách, že najznámejšia skladba opery Nabucco, skomponovanej pred 160 rokmi, keď mal Verdi 29 rokov, má intenzívny vplyv na zdravie človeka, špeciálne na srdce. Táto skladba znižuje krvný tlak, spomaľuje, tep, spomaľuje dýchanie, zlepšuje prekrvenie mozgu. Podobne aj La Traviata. Z našich hudobných skladateľov má zasa veľmi priaznivý vplyv Suchoňova hymnická pieseň Akási mi krásna. Na druhej strane nádherného Pucciniho Turandota treba počúvať vtedy, ak si chceme tlak zvýšiť. Úžas týchto skladieb spočíva v tom, že pôsobia na naše podvedomie, ktoré sami sotva vieme ovplyvniť. Podľa prof. Badu teda nie je potrebné jogínsky stáť na hlave, ale stačí pohodlne v kresle sa započúvať do týchto skvostných skladieb.

Prof. V. Bada otvorene upozornil, že podobne ako v iných vedných disciplínach, ani v medicíne to najnovšie nemusí byť vždy to najlepšie. Sám je odporcom margarínov, ktoré sú momentálne výborným reklamným artiklom a vyhovujú viac firmám, ktoré ich produkujú ako nášmu organizmu. Na ilustráciu: v SR spotrebujeme 75 percent rastlinných tukov a iba 12,7 percent bravčovej masti a 11 percent masla. Znamená to, že žijeme nezdravo na olejoch a margarínoch. Málo pestujeme a tiež konzumujeme domáce zdravé ovocie a radšej uprednostníme kúpu jablka z Južnej Afriky. Rovnako je to so zeleninou. Pestovanie tabaku dotuje EÚ jednou miliardou EUR (vrátane SR). Pritom je dokázané, že fajčenie u nás zabíja 11 tisíc ľudí ročne

a vo svete umiera v dôsledku fajčenia 5 miliónov obyvateľov. Prof. Bada odporúča piť kávu. Srdcu a jeho činnosti neškodí. Osožný je aj mierny konzum alkoholu – 2,5 dcl červeného vína denne. Veď víno je, podľa L. Pasteura najzdravším a najhygienickejším nápojom. Škodlivé pre hladinu cholesterolu nie sú ani vajčička (z nich pochádza život). Potvrdil to aj člen nášho klubu prof. Ing. Jozef Jarošek, CSc., ktorý sa v tomto roku dožije deväťdesiatky a už 60 rokov raňajkuje iba vajčička. K nim možno zaradiť do jedálničky konzumáciu rybieho tuku, rýb, plnotučného kravského a najmä kozieho mlieka, pečienku a plnotučnú bryndzu.

Nebezpečnou pre srdce, a vôbec náš organizmus, je mäkká voda. Ukázalo sa, že pobyt na Štrbskom plese je pre srdciarov práve z tohto dôvodu nie vhodný. Špičkovú kvalitu dosahuje tvrdá voda v Bratislave, kde zaznamenávame najdlhšiu dĺžku života. Je teda zdravou tekutinou pre každého.

Na záver svojej excelentnej prednášky prof. V. Bada za pomoci Hippokratovho citátu odporúčal: Nech jedlo je tvojím liekom a liek nech je tvojím jedlom.

Ružena Wagnerová, Alumni klub STU

Foto: **Peter Gabovič**

Vedenie STU INFORMUJE

Rokovania vedenia STU sa uskutočnili 10. a 24. januára 2011. Zaoberali sa nasledujúcimi témami:

Správa o činnosti vedenia STU za obdobie 2007 – 2011. Rektor V. Bálež poďakoval všetkým členom vedenia STU za dodanie podkladov do správy a vypracovanie príslušných kapitol. Požiadal, aby mu v koncentrovanej podobe boli doručené materiály do prezentácie tejto správy. Vedenie rozhodlo, že do správy bude doplnená ešte jedna kapitola týkajúca sa stavu plnenia dlhodobého zámeru rozvoja STU, ako aj odporúčania z hodnotenia EUA, ktoré sa uskutočnilo na STU.

Výročná správa STU za rok 2010. Prorektor D. Petráš informoval o stave prípravy Výročnej správy STU za rok 2010, ktorú máme povinnosť vypracovať zo zákona a zaslať na ministerstvo školstva. Predložil harmonogram prípravy tejto správy a pripomenul, že je potrebné dodržať jej osnovu zaslánú z MŠ SR.

Stav výstavby FIIT STU. V prítomnosti dekana FIIT sa prerokoval aktuálny stav výstavby budovy

FIIT STU. Prorektor F. Janíček o tomto probléme podrobne informoval. Zložitá je najmä finančná situácia. V krátkom čase sa musíme rozhodnúť, či stavbu utlmíme alebo úplne zastavíme. Rektor Bálež pripomenul, že stále platí uznesenie vlády SR ešte z čias premiéra M. Dzurindu, v ktorom boli prostriedky na túto stavbu vyčlenené. Je potrebné trvať na splnení tohto uznesenia. Vedenie STU rozhodlo trvať na dodržaní finančného a časového plánu výstavby FIIT STU. Rektor uložil dekanovi FIIT v spolupráci s prorektorom F. Janíčkom požiadať predsedníčku vlády SR o dofinancovanie tejto stavby v zmysle platného uznesenia vlády SR. Rektor STU súčasne žiada predstaviteľov FIIT, aby intenzívnejšie vstupovali do projektov ŠF EÚ. Rektor uložil vypracovať a prepočítať tri varianty riešenia tohto problému: stavba pokračuje, stavba sa zastaví a stavba je v útlme – pokračuje minimálnym tempom výstavby.

Realizácia zákona o zverejnení zmlúv v CRZ a vytvorenie CRZ na STU. V nadväznosti na ustanovenie § 5a zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení prorektor M. Finka predložil návrh príkazu rektora

STU o zriadení Centrálného registra zmlúv STU a uverejňovaní zmlúv, objednávok a faktúr na STU. Pracuje sa na vytvorení technických predpokladov na realizáciu tohto príkazu rektora. Prorektor Finka písomne informoval dekanov fakúlt o spôsobe zadávania príslušných informácií do systému Magion a odtiaľ bude zverejnenie príslušných zmlúv zabezpečené centrálnou z Rektorátu STU.

Program pre mladých vedeckých pracovníkov STU 2010. Prorektor R. Redhammer podal písomnú informáciu o výsledkoch realizácie Programu na podporu mladých výskumníkov STU 2010. Na fakultách STU bolo podaných celkom 76 projektov. Projekty prešli fakultným hodnotením, na financovanie bolo odporučených 50 projektov v celkovom objeme 46 557,38 €. Cieľom Programu pre mladých výskumných pracovníkov je naučiť sa písať projekty a komunikovať s financujúcim orgánom. Projekty mali u mladých kolegov veľký ohlas. V budúcnosti bude však treba predĺžiť dobu ich riešenia a zvýšiť objem financií na jednotlivé projekty, ktorý bol doteraz obmedzený na 1 000 €.

Pavel Timár
vedúci úradu rektora

PRESLÁVILI NÁS VO SVETE Profesorka Ružena Bajcsy

Štúdium na Elektrotechnickej fakulte Slovenskej vysokej školy technickej dnešnej Slovenskej technickej univerzity ukončila v roku 1957. Na fakulte ostala pracovať ako výskumná a pedagogická pracovníčka a v roku 1967 obhájila titul kandidátky vied. Po odchode do USA už v roku 1972 získala titul PhD. na Stanfordskej univerzite, kde sa neskôr stala profesorkou v elektrotechnickej inžinierstve s úzkou špecializáciou na robotiku a umelú inteligenciu.

Pani profesorka, ako dlho pôsobíte v zahraničí a akej problematike sa konkrétne venujete?

V Spojených štátoch amerických žijem od roku 1967 a celý svoj život som zasvätila umelej inteligencii a robotike.

Spolupracujete so Slovenskou technickou univerzitou? Ak áno, v čom spočíva Vaša spolupráca?

Žiaľ, so Slovenskou technickou univerzitou už nemám veľa kontaktov.

Veľmi dôležité pre našich študentov a najmä doktorandov je možnosť reálne spoznať systém štúdia v zahraničí a môcť porovnávať. V čom sa podľa Vás líši systém univerzitného školstva v USA a na Slovensku?

Myslím si, že medzi vysokoškolským vzdelávaním na Slovensku a v USA nie sú významné rozdiely. Niekoľkostupňové vzdelávanie, ktoré sa tu uskutočňuje považujem za dobré, pretože vyžaduje, aby každý stupeň bol ukončený skúškou. Práve to, podľa mňa, dáva študentom príležitosť získať vedomosti, ale aj experimentálne poznatky, ktoré potom môžu využiť v ďalšej vedeckej práci.

Nášmu výskumu sa dlhodobo vytýka slabá aplikácia jeho výsledkov v praxi. Čo podľa Vás treba urobiť, aby sa výsledky výskumu dostali do praxe?

Som presvedčená, že to závisí od toho, aký systém má v tomto smere vybudovaný fakulta a jej študenti. V Európe sa kladie omnoho väčší dôraz na publikácie

<http://it.ecs.tsu.edu>

a teoretické výsledky vedeckej práce, kým v USA klademe dôraz na výstupy. Výstupy sa môžu merať aj teoretickými aj praktickými výsledkami, ktoré môžu končiť založením „start-up“ firmy. Vo vašom prípade však v tomto môže existovať aj iný problém, a tým je nedostatok rizikového kapitálu. U nás je predsa väčšia možnosť získať ten prvotný kapitál ako v Európe.

Technické vzdelávanie nie je už pre študentov stredných škôl u nás veľmi lákavé. Je situácia v USA v tomto smere odlišná? Akým spôsobom riešite tento problém?

Ak mám byť úprimná, nás sa tiež týka nezáujem vysokoškolských študentov o strojárstvo a vedecké disciplíny. Podľa môjho názoru to však úzko súvisí s možnosťami uplatniť sa a zarábať peniaze. V nedávnej minulosti prevládala názor (a bol reálny), že ľahšie zarábaš peniaze ak si „businessman“ alebo právnik. Som však presvedčená, že tento stav sa už v súčasnosti mení.

Prípravila a preložila: Iva Šajbidorová

80 rokov prof. Ing. Juraja Tölgyessyho, DrSc.

V januári 2011 sa významného životného jubilea – osemdesiatin – dožil emeritný profesor Ing. Juraj Tölgyessy, DrSc., člen Európskej akadémie vied a umení, zakladateľ a vedúci Katedry životného prostredia na FCHPT STU, hosťujúci profesor univerzít a vysokých škôl v USA, Mexiku, Maďarsku, Albánsku, Mongolsku, Myanmar, Thajsku, Nemecku i Francúzsku.

V oblasti pedagogickej činnosti mu jeho bohaté skúsenosti a vedecké pozadie umožnili vyučovať v odboroch analytickej chémie, jadrovej chémie, radiochémie a radiačnej chémie, chémie životného prostredia, radioekológie, priemyselnej chémie a technológie, ekobiofyziky a chemickej informatiky. Je jednoznačne bardom slovenských jadrových chemikov.

Za vytvorenie vedeckej školy v odbore jadrovej chémie na Slovensku získal v roku 1971 Štátnu cenu. Za rozvoj jadrovej analytickej chémie dostal v roku 1975 medailu G. Hevessyho s diplomom (USA). V roku 1967 založil a odvtedy bol 40 rokov vedúcim redaktorom medzinárodného vedeckého časopisu *Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry*.

Obdivuhodná publikačná činnosť profesora Tölgyessyho, založená na vedeckom poznaní a bohatých pedagogických a literárnych skúsenostiach, vyústila do vyše dvesto kníh, viac než štyroch stoviek pôvodných vedeckých prác registrovaných v *Current Contents*, dvoch desiatok pa-

tentov a autorských osvedčení a takmer dvesto prezentácií na medzinárodných a domácich vedeckých fórach. Vyriešil a podieľal sa na riešení viac než osemdesiatich výskumných projektov a jeho práce sú zmienené v stovkách zahraničných a domácich literárnych odkazoch. Viacgeneračne významne prispieva k rozvoju jadrových vied na Slovensku. Rozsiahly tím jeho kolegov, priateľov a žiakov mu do ďalšieho života praje ešte veľa tvorivých síl.

Vasil Koprda
Emeritný profesor FCHPT STU

PRIPOMENULI SME SI Spomienka na profesora Pavla Gleska pri príležitosti jeho nedožitých 80 rokov

*30. januára 1931 †15. júla 2008

Prof. Pavol Glesk (30. 1. 1931) bol legendou slovenského športu ako atlét, dlhoročný popredný atletický tréner, funkcionár, telovýchovný pedagóg a publicista. Už od detstva bol pohyb neoddeliteľnou súčasťou jeho života. Život v pokoji charakterizujúci nečinnosť si nevedel ani predstaviť. Celoživotne sa oddal trénerstvu, kde okrem športového majstrovstva vytváral predpoklady i pre profesionálnu zdatnosť v zamestnaní toho ktorého športovca. Bol neúnavným propagátorom olympijských ideí, bol podpredsedom Československého olympijského výboru, spoluzakladateľom medzinárodnej olympiády detí a mládeže v Trnave (Kalkagatie), prvým predsedom Slovenskej olympijskej akadémie, členom UNESCO pre telesnú výchovu a šport, členom spoločnej vedeckej agentúry SAV a MŠ SR VEGA, podpredsedom Spoločnosti Ferdinanda Martinenga. V Slovenskom

olympijskom výbore pôsobil do posledných dní ako čestný člen výboru. Za svoju prácu v olympizme bol ocenený striebornými olympijskými kruhmi.

V piatok 28. januára 2011 v Bratislave na Michalskej ulici 25 uskutočnila Spoločnosť Ferdinanda Martinenga „spomienkové stretnutie“ pri príležitosti nedožitého životného jubilea (80 rokov) univerzitného profesora Pavla Gleska. Na spomienkovom stretnutí sa zúčastnili viaceré známe a významné osobnosti športového života. Nechýbali tu slovenskí i československí olympionici, ktorí úspešne reprezentovali bývalé Československo, ale aj súčasné Slovensko. Z poverenia dekana MTF prof. Moravčíka sa stretnutia zúčastnili prof. Sablik a doc. Merica.

Prof. PhDr. Pavol Glesk, CSc., napísal početné monografické práce, ktoré vydali domáce i zahraničné vydavateľstvá, vysokoškolské učebnice, skriptá, vedecké prá-

ce, publikoval početné príspevky na domácich i zahraničných konferenciách, v zborníkoch a odborných periodikách. Neobišiel ani recenzentské aktivity, keď posudzoval rôzne publikačné iniciatívy, kvalifikačné práce, odborné tituly. Bol nesmierne trpezlivým, náročným a múdрым školiteľom, ktorý doviedol k úspešnému ukončeniu štúdia a k dosiahnutiu

vedecko-akademických hodností mnohých magistrů, doktorandů i docentů.

Náhly a nečakaný odchod „nášho“ pána profesora (15. 7. 2008) nás veľmi zarmútil, lebo ako vedúci KTVŠ zanechal obrovský vklad do existencie našej katedry, z ktorého stále čerpáme. Trnava

ho v roku 2003 ocenila za rozvoj vysokoškolského športu v meste, a tým sa stal aj Trnavčanom. Profesor Glesk bol veľký človek s dobrým srdcom.

Vážený pán profesor, ďakujeme za všetko, čo ste pre nás spravili, ďakuje-

me za to, že sme mali tú česť Vás poznať a radosť s Vami pracovať.

Soňa Novotná
MTF STU

PRIPOMENULI SME SI Prof. RNDr. Jozef Garaj

*8. decembra 1922 †27. marca 2001

V týchto dňoch si so zármutkom i v stále živých spomienkach pripomíname 10. výročie úmrtia nášho kolegu prof. RNDr. Jozefa Garaja.

Prof. Garaj sa narodil 8. decembra 1922 vo Vrútkach. Už ako chlapec obdivoval hviezdnatú nebeskú oblohu a táto záľuba – astronomická optika – ho priviedla do Fyzikálneho samovzdelávacieho krúžku. Maturoval na reálnom gymnáziu v Žiline v roku 1942, v roku 1946 ukončil Prírodovedeckú fakultu UK v Bratislave a v roku 1951 získal doktorát prírodných vied.

Pedagogicky pôsobil na Slovenskej vysokej škole technickej (neskôr Slovenskej technickej univerzite) v Bratislave. V roku 1946 nastúpil na Elektrotechnickú fakultu SVŠT ako asistent u akademika Ilkoviča. Jeho vedecký záujem o optiku sa prehĺbil i počas stážového pobytu na univerzite v Sorboni vo Francúzsku. Už ako 34-ročný, sa v roku 1956 habilitoval na docenta a v roku 1965 bol vymenovaný za profesora fyziky. V roku 1961 prešiel na Strojnícku fakultu, kde vybudoval Katedru fyziky. Viedol ju až do roku 1972, keď bol z politických dôvodov preradený na miesto vedeckého pracovníka špecialistu bez práva prednášať. Od roku 1986 pracoval na Materiálovotechnologickej fakulte SVŠT v Trnave, kde bol neskôr poverený vedením Katedry fyziky (1994 – 1996). Bol členom vedeckej rady Strojníckej fakulty SVŠT, členom kolégia pre fyziku pri ČSAV a kolégia pre matematiku, fyziku a astronómiu pri SAV.

Vo vedeckej práci sa zameriaval predovšetkým na oblasť optiky (teória farieb a Fourierova optika), ale aj na niektoré problémy teórie relativity. V jeho neskoršej vedeckej aktivite dominovala holografia. So zánietením sa snažil využívať metódu holografie na meranie niektorých materiálových vlastností. Jeho cieľom v súvislosti s výskumom vyvíjaným na Katedre fyziky MTF STU bola realizácia experimentálneho zariadenia pre určovanie

vybraných mechanických charakteristík keramických materiálov pomocou holografickej interferometrie. I tu sa ukázal jeho neutíchajúci záujem o modernú praktickú aplikáciu nových poznatkov, túžba neustále odborne rásť a napredovať s dobou.

Výsledkom jeho výskumu bolo viac ako sto pôvodných prác, z ktorých vyše 30 je publikovaných vo vedeckých a odborných časopisoch. Bol autorom jednej monografie, vedúcim kolektívu spoluautorov ďalšej monografie a ôsmich vysokoškolských skrípt.

V pedagogickej oblasti patril prof. Garaj medzi nestorov STU v Bratislave. Bol aktívnym a neúnavným prednášateľom, inšpirátorom budovania výskumných a výučbových laboratórií. Bol garantom pre výučbu doktorandov pre predmet fyzika. Svojou osobnosťou sa podieľal na vzdelaní a výchove tisícok študentov.

Pripravil mnoho popularizačných prednášok pre študentov v škole, študentskom domove, ale aj v rozhlase. Viedol filmový krúžok v Bratislave, zaujímal sa o vážnu hudbu a poéziu. Bol činný v mnohých funkciách ako kolégium SAV, ČSAV a MŠaK.

Okrem pedagogických, vedeckových a odborných činností sa zapájal aj do aktivít profesijných združení, ako sú Československá vedeckotechnická spoločnosť, Jednota slovenských matematikov a fyzikov. Nemenej významnú a záslužnú činnosť vykonal v rámci Klubu fyzikov, ktorý od roku 1983 až do odchodu na fakultu do Trnavy viedol ako jeho predseda. Viac ako dvadsať rokov pracoval ako predseda Terminologickej komisie pri Jednote slovenských matematikov a fyzikov. V rámci činnosti tejto komisie bola vydaná jeho publikácia „Fyzikálna terminológia“ (1986). Bol tiež aktívnym členom historickej komisie Jednoty Československých matematikov a fyzikov. Bol členom SPIE – The International Society for Optical Enginee-

ring (USA/Bellingham) a National Society Member (NSM) of the European Physical Society (EPS). Jeho vedecká odbornosť a vážnosť doma i v zahraničí sa prejavila spoluprácou s Výborom pre udeľovanie Nobelovej ceny za fyziku (od roku 1973).

Za svoju vedeckú a pedagogickú činnosť bol odmenený mnohými oceneniami a vyznamenaniami: Striebornou medailou pri 25. výročí založenia SVŠT (1962), Pamätnou medailou pri 50. výročí založenia SVŠT (1987), Striebornou medailou Jednoty slovenských matematikov a fyzikov (SAV) pri vymenovaní za čestného člena Jednoty (1998) a Bronzovou medailou Jednoty Československých matematikov a fyzikov pri vymenovaní za čestného člena JSMF (ČSAV 1998). V roku 2000 mu minister školstva SR udelil Veľkú medailu sv. Gorazda.

Na Materiálovotechnologickej fakulte STU v Trnave nesie jeho meno jedna z novoreštaurovaných učebníc – Aula prof. Garaja na Bottovej ulici.

Bol vynikajúci pedagóg, vedec, dobrý priateľ a úprimný človek, ktorého ozdobou bol zmysel pre humor a pokora. Jeho usmiata tvár nám aj po desiatich rokoch zostala hlboko v pamäti.

Róbert Riedlmajer
MTF STU v Trnave

POĎTE S NAMI DO DIVADLA...

PREČO?

... lebo si opäť pripomíname Deň učiteľov

NA ČO?

... na večer tanečných miniatúr

„MADE IN: CANADA“

KDE?

... v historickej budove SND na Hviezdoslavovom námestí

KEDY?

... 28. marca 2011 o 19.00 hod.

KDE MOŽNO ZÍSKAŤ VSTUPENKY?

... ak ste pracovník fakulty, tak na sekretariáte dekana príslušnej fakulty

... ak ste pracovník univerzitného pracoviska, tak na útvere práce s verejnosťou R-STU

distribúcia vstupeniek od 21. 3. 2011

Tešíme sa na stretnutie